

Kammerlakajen

ISBN 978-87-998378-1-6

Svend & Nina Borg

Min oldefar Edvard Johannes Klein

Min oldefar, som havde et meget spændende liv, var min farmors far. Edvard og hans bror Ludvig var med i krigen 1864 og efter flere år i Den danske Flåde, blev de begge ansat hos de kongelige på Amalienborg. Edvard blev kammerlakaj for kronprins Frederik, senere kong Frederik den 8. og Ludvig blev hushovmester hos prins Valdemar, som var bror til kronprinsen. Min oldefar, der var ud af en Nyboder slægt, giftede sig med sin kusine.

Jeg har i min barndom hørt om mine aner, og dem vil jeg gerne vide noget mere om. Derfor begyndte min hustru Nina og jeg at samle fotos, dokumenter og oplysninger om dem. Vi har været byen rundt, og jeg har taget mange af de fotografier, der er i bogen.

Min grandfætter Mogens Klein, som også er et oldebarn af Edvard, og oldefars søster Henriettes oldebarn Jørgen Wismann, har været en stor hjælp med billeder, dokumenter og oplysninger om slægten. De har ligeledes slægtsforskning som hobby.

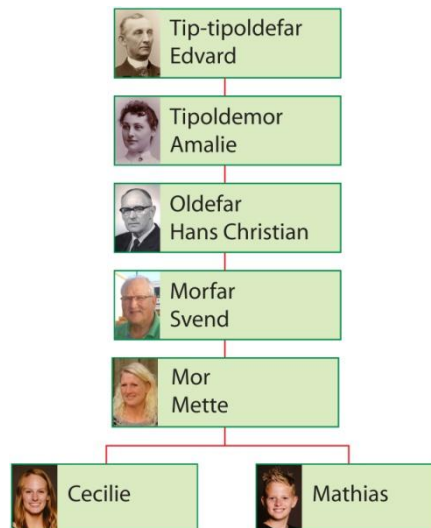
Gennem vores arbejde er vi kommet i kontakt med rigtig mange mennesker, og alle har været utrolig villige, til at hjælpe os med materialet til denne bog.

Historien om oldefar fortæller vi, fordi vi også gerne vil give Edwards efterkommere kendskab til deres aner og lidt historie, om hvordan det var at leve dengang. Det kan måske også give inspiration til andre, så de kan gå i gang med at skrive deres slægtshistorie.

Når et menneske dør, er det som et bibliotek, der brænder. (Et afrikansk ordsprog)

2015 - Vores børnebørn Cecilie og Mathias synes, det er spændende at høre om de gamle aner. Min oldefar Edvard er Cecilie og Mathias tip tipoldefar.

Jeg vil begynde med at fortælle lidt om min oldefars slægt, for at give lidt baggrund for hans barndom i Nyboder.

Mine tip tipoldeforældre Christian og Florentine Klein

Den ældste Klein i slægten, vi kender til, er Christian. Han blev født i 1784 i Skåne i Sverige.

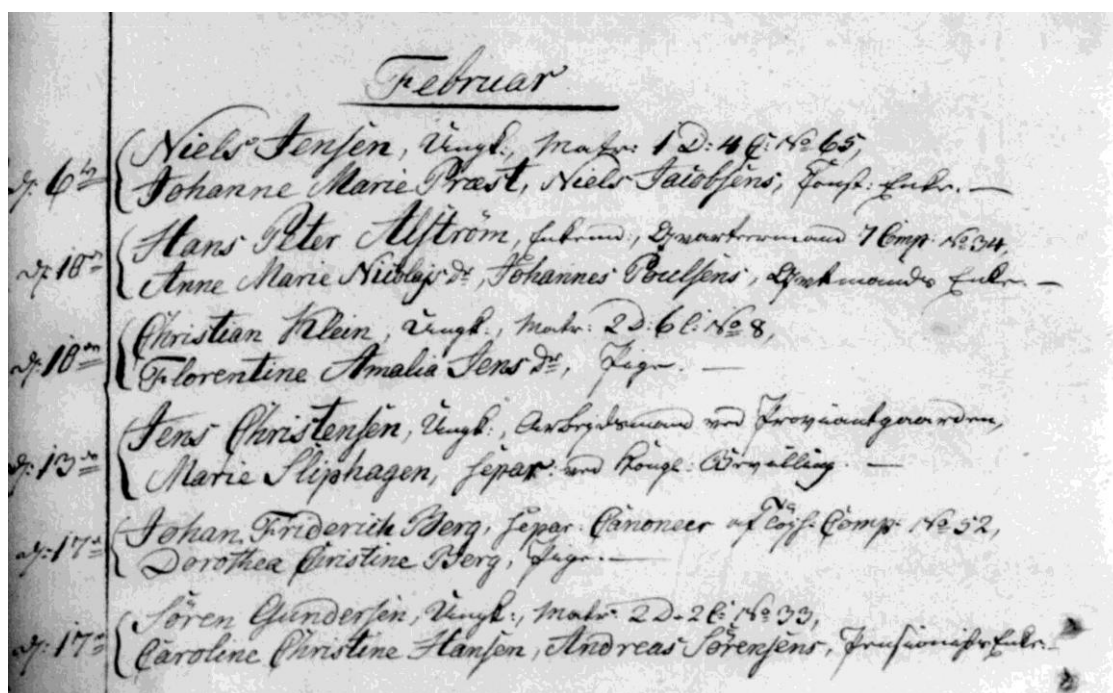
Dengang han kom til Danmark, boede han først i Søkvæsthuset på Christianshavn. Vi ved ikke noget om hans forældre, men han må have været forældreløs, siden han kom til Søkvæsthuset, hvor der var plads til 200 forældreløse drenge.

Søkvæsthuset, Overgaden Oven Vandet 58 på Christianshavn, er opført 1754 som "Det kongelige Opfostringshus" for fattige, forældreløse og velbegavede børn. I sidebygningen lå der i perioden 1777 - 1806 Søetatens Hospital, for søens folk og ansatte på Holmen. I 1989 blev sidebygningen indrettet til Orlogsmuseet. (Det gamle foto: Københavns Museum)

Den 7. april 1796, da Christian kun var 12 år, kom han ind i Den danske Flådes Matroskompagni, og i 1805 tegnede han kontrakt med flåden for 10 år. Denne kontrakt blev senere forlænget med 3 år ad gangen, sidste gang i 1833.

Den danske Flåde var blevet opmærksom på, at Christian aldrig var blevet konfirmeret, og det skulle der rådes bod på, så i 1801 blev han som 16-årig konfirmeret i Søkvæsthusets Kirke. Frem til 1862 var konfirmation for drenge kriteriet for optagelse i lægdsrullerne og hermed mulighed for, man kunne aftjene sin værnepligt. Derfor var det vigtigt, at alle blev konfirmeret.

Den 10. februar 1809 blev Christian Klein gift med Florentine Falk i Holmens Kirke. Dengang var de lidt sparsomme med oplysninger i Kirkebogen.

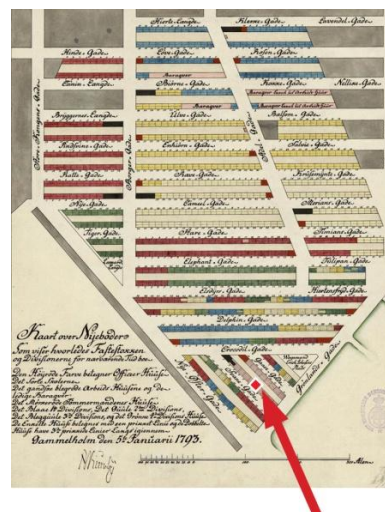
Christian fandt kærligheden, og som 25-årig blev han gift med Florentine Amalie Jensdatter Falk, der boede i Nyboder. De nygifte flyttede ind i Svanegade 7 i Nyboder, hvor de i perioden 1809 – 1820 fik seks børn. Dengang var børnedødeligheden stor. Christian og Florentine mistede tre af deres børn, før de var fyldt to år. Da min tipoldefar blev født, fik han samme navn, som hans ældre bror, der var død lige før han blev født. Det var ikke ualmindeligt, at næste barn i børneflokken fik et af de afdøde børns navne, og flere af børnene kom derfor til at hedde det samme.

I 1800 tallet var døden noget de fleste mennesker havde meget tæt inde på livet, og mange blev ikke ret gamle. Ud af 100 børn var 25 døde inden de var blevet et år. Yderligere 25 blev aldrig 20 år gammel. De næste 25 var døde inden de var fyldt 45 og kun en tiende del nåede at blive 60 år.

(Kilde: Museum – Sønderjylland.dk)

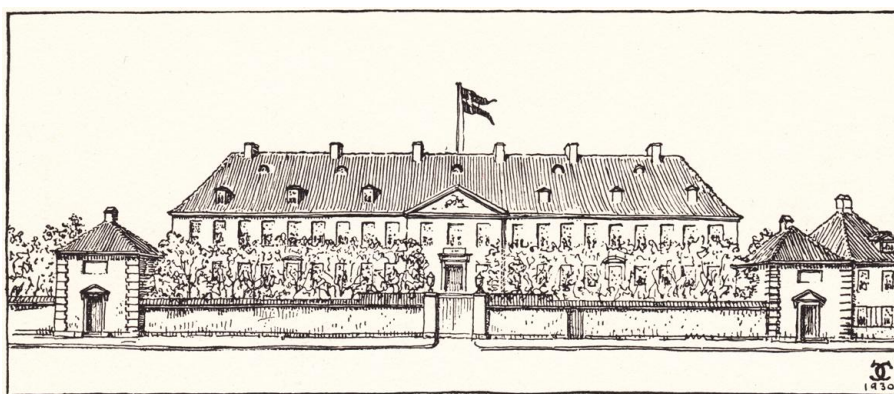
2016 - Svanegade 7, Nyboder

Gammelt kort fra 1793 - Svanegade 7

I perioden 13. januar til 2. februar 1833 var Christian Klein indlagt på Søetatens Hospital, som dengang lå i Nyboder.

Det var almindeligt, der lå 16 patienter på en stue. Hvis der kom flere patienter ind, end der var ledige senge, blev der lagt to patienter i hver seng. Sommetider kunne der ligge rigtig mange patienter på en stue, så det næppe kunne undgås at skabe en del uro og lugt. At dele seng med en fremmed når man er syg, må have været ganske forfærdeligt. Der var ikke noget at sige til, at mange af patienterne ikke overlevede et hospitalsophold, men heldigvis gjorde Christian det.

I 1806 lå Søetatens Hospital på hjørnet af Nelliegade (fra 1869 Fredericiagade) og hjørnet af Adelgade. Bygningen blev revet ned i 1905. (Illustration af Charles Christensen. Det kongelige biblioteks billedsamling)

Christian Klein sluttede sit arbejdsliv som arbejdsmand på Holmen. Om Christian har været ude at sejle noget af tiden, må stå hen i det uvisse. Tip tipoldefar boede med sin familie i Tigergade 7, da han døde i 1834, kun 50 år gammel. Han ligger begravet på Holmens Kirkegård, som dengang også blev kaldt Skibskirkegården.

2015 - Vi har været på Holmens Kirkegård på Østerbro, hvor mine aner ligger begravet.

Her så vi Mindesmærket for "Slaget på Reden den 2. april 1901". Da var Christian ansat i Den danske Flåde.

Florentine var enke i 22 år

Christian Klein efterlod sig Florentine på 48 år, og deres to børn Kirstine på 22 år og Johannes på 17 år. Florentine underskrev med ført hånd sin mands skifte, dvs. hun har været analfabet og kunne hverken læse eller skrive. Det var ikke så ualmindeligt på den tid, at især pigerne var det.

At blive enke var hårdt økonomisk, da kvinderne oftest ikke havde nogen uddannelse, og havde gået hjemme og passet familien. Dengang skulle alt mad laves fra grunden, der kunne man ikke købe syltetøj, sild mm, der var tilberedt på glas. Der fandtes heller ingen vaskemaskine, så storvask tog flere dage.

I skiftet efter Christians død, stod der, at det de ejede var meget spartansk, så børnene måtte hjælpe deres mor økonomisk. Kirstine var på det tidspunkt kommet i huset hos en cand. med. Christian Lund, Vimmelskaftet 20, som senere blev forlover ved hendes bryllup i 1837.

Florentine kunne ikke som enke blive i sin lejlighed. Hun flyttede sammen med sin søn til Kattegade 16, der var en mindre og billigere lejlighed. På det tidspunkt var Johannes matros i Den danske Flåde.

Da Johannes senere blev gift, blev tip tipoldemor logerende hos sin søn og svigerdatter. Eftersom Florentine ikke arbejdede i Søværnet, kunne hun ikke få en selvstændig lejlighed i Nyboder.

I 1841 bor Florentine sammen med sin søn Johannes. Da han blev gift, ernærer hun sig i en alder af 55 år som vaskekone. Det var dengang, man vaskede med vaskebræt og i koldt vand. Så det har ikke været et spændende job og slet ikke om vinteren. (Foto: Dragsholm slot)

I 1849 og som 63 årig, boede Florentine hos sin datter Kirstine og svigersøn Mouritz i Bjørnegade 9 og efter at have været enke i 22 år, døde Florentine 71 år gammel i 1857 af Vattersot, som er væskeophobning i kroppen. Hendes sidste bopæl blev Ulvegade 31.

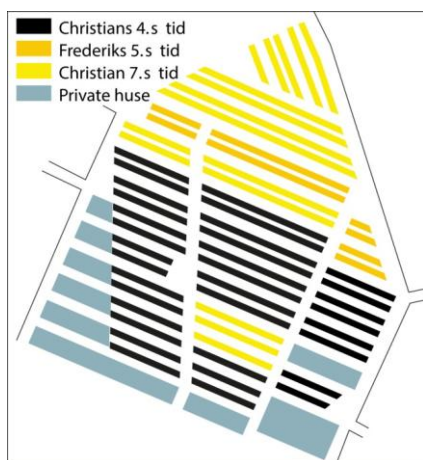
Lidt om Nyboder

Nyboder hører i dag til Sankt Pauls Sogn, men beboerne i de gule længer har i deres lejekontrakt automatisk sognebånd til flådens gamle kirke, Holmens Kirke, lige som i gamle dage. Det gamle billede fra 1750 af Holmens Kirke er fra kirkens hjemmeside.

Det krævede mange mennesker, at bygge og vedligeholde den store danske flåde samt bemane den. Christian den 4. besluttede i 1631 at bygge Nyboder, som i begyndelsen hed Baadsmansboderne. Det var et langt navn, så det blev til Nyboder, som beboerne udtalte "Nybo'r", med tryk på første stavelse. Ideen til dette byggeri, kommer i følge H. P. Rohde, bibliotekar ved Det kongelige Bibliotek, fra billedhugger Adrian de Vlies, som arbejdede hos Christian den 4. Han var fra Augsburg, en lille by i Sydtykland, hvor de havde et lignende kvarter til deres fattige borgere.

Nyboders første huse blev bygget i 1631. Der kom flere huse til gennem 1700 - tallet, og gennem 1800 - tallet begyndte man at rive de første huse ned, da de var i meget dårlig stand. Alle dem, der enten sejlede i Søværnet eller var ansat på Holmen som håndværker, kunne få en bolig i Nyboder.

Nyboder i 1804

Nyboder i dag, hvor der kun er en længe tilbage fra Christian 4. s. tid. Her ligger Nyboders Mindestuer.

I 1801 boede der i Nyboder ca. 15.000 mennesker. På samme tid var der i Aarhus kun 4.104 indbyggere og København 100.000. Siden blev der færre beboere i Nyboder. Husene blev indrettet så der ikke boede så mange familier i hvert hus, og de ældste huse blev revet ned og jorden solgt bl.a. til Arbejdernes Byggeforening.

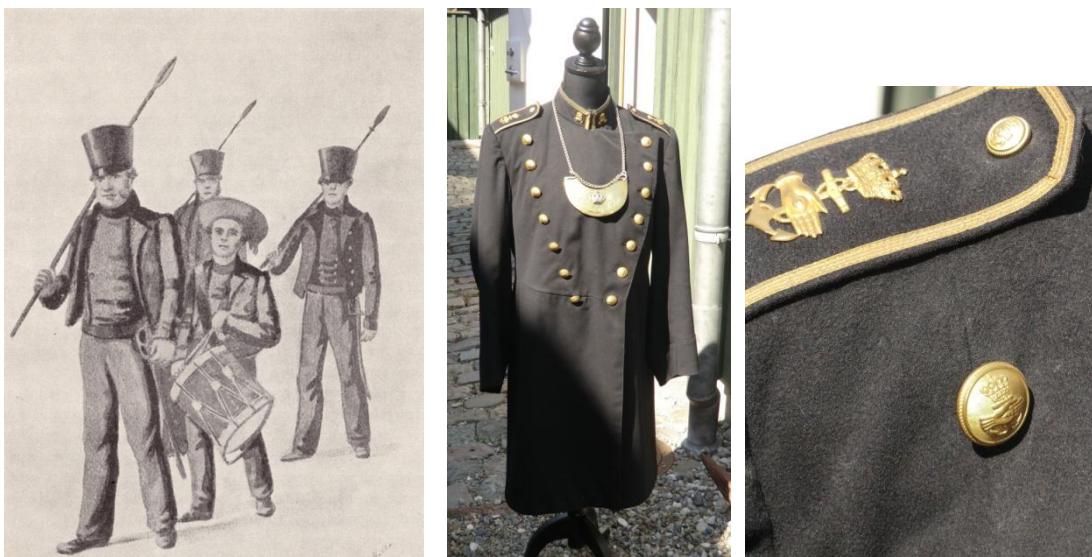
Nyboder havde deres egne vagter, som i 1850 blev til et egentligt politikorps, der skulle sørge for at overholde orden i Nyboder. Betjentene kunne godt dukke op, hvis der var fest et sted, for at fortælle der skulle være ro efter kl. 22. Så blev betjent Groos inviteret indenfor til en romtoddy, hvorefter han gik igen og festen fortsatte.

Vagten ligger i Adelgade mellem Enhjørningsgade og Ulvegade. Klokkestolen er i dag flyttet hen i museet Nyboders Mindestuer. (Foto: P. Lunds maleri 1873, som findes i Københavns Museum)

I 1787 kom der en ny og større vagtstue i Nyboder, der kunne rumme 12 mand, et sprøjtehus, et lille fængsel samt en klokkestol. Klokken ringede om sommeren kl. 4.00 om morgenen og om vinteren kl. 8.00. Så skulle alle op og mændene på arbejde.

Klokken, der vejer 400 kg, kunne også bruges i tilfælde af brand.

Tegningen af vagterne og trommedrengen er fra 1840 (Orlogsmuseet). Panserbasser, som de blev kaldt, var Nyboders eget politi, og de afløste vagterne. Deres uniform står i dag i Nyboders Mindestuer.

Om aftenen gik der tre vagter med lange lanser og en trommeslager (tappenstreg, som betyder et trommesignal) gennem gaderne, for at fortælle at det nu var tid at gå i seng. Så måtte ingen forlade deres huse uden passerseddel.

Drengene syntes dengang, det var sjovt at lave "gale streger" uden for Nyboders grænser og når politiet kom, løb de tilbage til Nyboders trygge gader, hvor de københavnske betjente intet havde at gøre.

Boldspil i Nyboder var forbudt, så når betjenten dukkede op, løb alle børnene over på den anden side af Store Kongensgade, hvor de spillede videre. Her havde betjenten ingen myndighed, så han kunne bare stå på den anden side af gaden og se på.

I 1923 overtog Store Kongensgade politistation opsynet med Nyboder.

I gamle dage havde sengene ikke madrasser, og man sov i stedet for på halm, der blev udskiftet to gange om året. Det var en fest for børnene, når halmen blev smidt ud på gaderne og nyt kom ind i husene. Det var først omkring år 1900, man fik madrasser.

2015 - I de brede knækrendestene smed man sit affald, så det lugtede fælt især om sommeren. Der var et rendestensbræt ved indgangen til husene, så man kunne komme tørskoet ind.

*Fiskerkonen fra Skovshoved nord for København på vej hjem efter salg af fisk i Nyboder.
(Foto: Det kongelige Biblioteks billedsamling)*

Der var ikke mange butikker i Nyboder, og de få der var, lå inde i folks stuer. Der kom mange handlende med deres trækvogne gennem gaderne, og de ringede enten med klokke, sang eller råbte. Skovser fiskerkonerne råbte: "Rejer er godt og en mark for en pot."

*Skærslipperen kom også engang imellem og sang,
"Her er skær-slipperen – skal De have slebet knive og sakse".
(Foto: Oksbøl Lokalhistorie)*

En skærsliber (oprindelig skærslipper) var en vandringsmand, som levede af at slibe knive og sakse for folk. Han havde en trækvogn med en hånddrevet slibesten. Senere blev det almindeligt at have en cykel, med en påmonteret slibemaskine drevet af cyklens pedaler. Cyklen blev sat på støttefod, når der skulle slibes. Jeg har som barn oplevet, at der kom en skærsliber på vejen ved vores sommerhus i Kongelunden, og alle børnene var ude at se, hvordan det foregik.

En gang om ugen kom sandmanden. Alle kom ud fra husene med en spand, der blev fyldt med sand, som blev brugt til at strø ud på gulvene.

Det er måske sandmanden, der her er på besøg i Nyboder med sin hestevogn. Mindeanlægget med monument for viceadmiral Edouard Suenson (1805-1887), som boede i Nyboder. (Foto: Københavns Museum)

Der har været mange flere gadenavne i Nyboder, men de er nu forsvundet. Det var stadsconductør, ingeniørkaptajn Thorvald Krak, vejviserens grundlægger, der havde ansvaret for det i 1858. Det giver os lidt problemer, når vi skal finde de forskellige gamle huse.

Begravelse i Nyboder

Når sygdom ramte en mand i Nyboder, blev han omgående indlagt på Søetatens Hospital i Nellikegade, hvis ikke han valgte at ligge syg i hjemmet.

Mange begravelser udgik fra hospitalet. Sørgetoget, hvori enken ikke deltog, gik efter gammel skik gennem afdødes gade. Uden for hjemmet standsede man, og stillede kisten på nogle skamler, for gammel overtro sagde, at hvis kisten rørte jorden før den kom i graven, ville der ske dødsfald i huset. På fortovet var der strøet sand og gran. Den sørgende enke kom ud af huset og lagde en krans på kisten som et sidste farvel.

Sørgetoget fortsatte stadig uden enken, til Holmens Kirkegård. Begravelser dengang var helt overladt til mændene. Normalt havde deltagerne deres uniformer på, og de som ikke havde uniform, lejede en sort sørgekappe. Efter begravelsen samledes alle i enkens hjem. (Kilde: *Dengang » Nyboders historie*)

Min tip tipoldefar Christian Kleins efterkommere

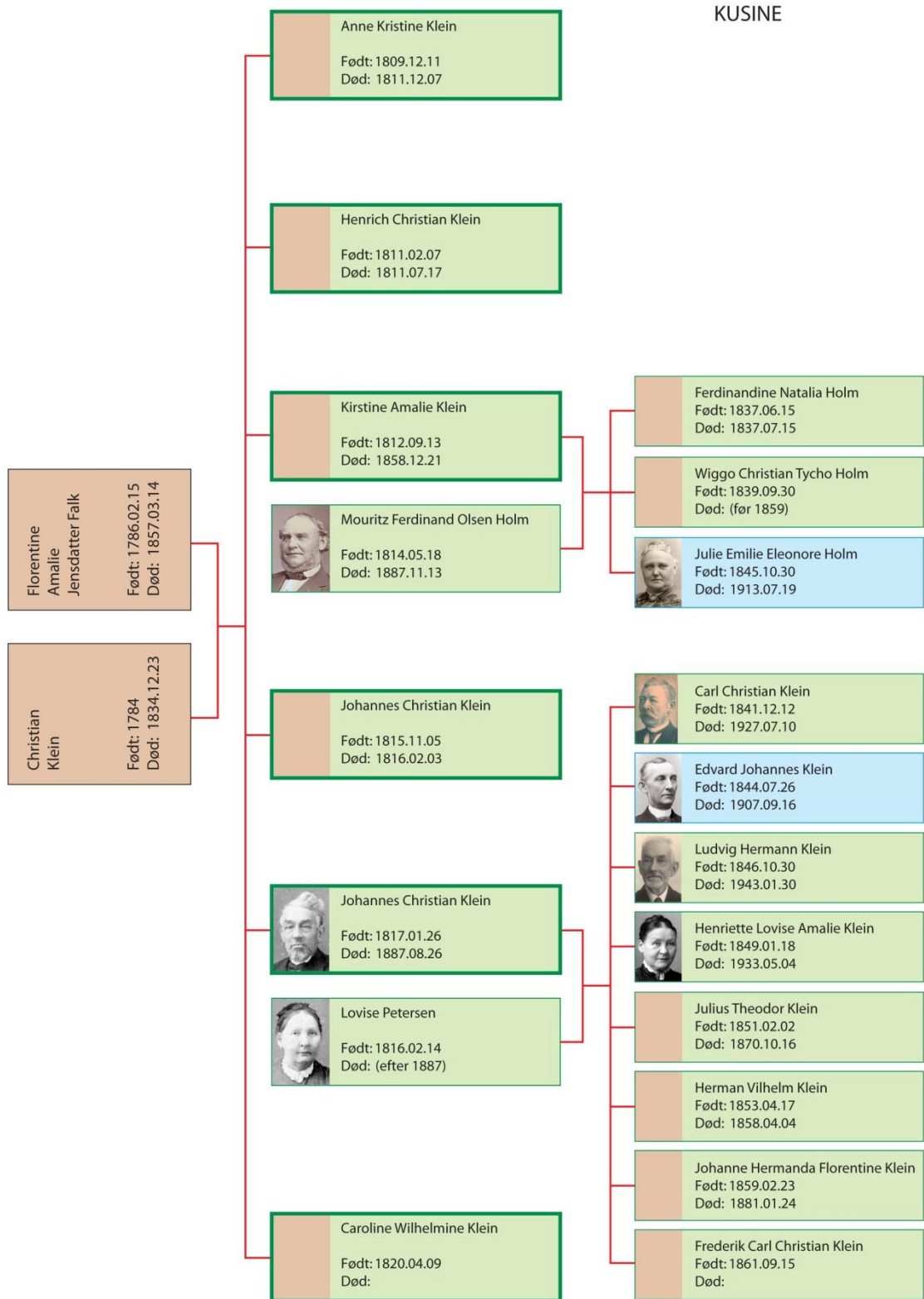
TIP - TIPOLDEFORÆLDRE

TIPOLDEFORÆLDRE

OLDEFORÆLDRE

 SØSKENDE

 MINE OLDEFORÆLDRE
DER ER FÆTTER OG
KUSINE

Min oldefars forældre Johannes og Lovise

Tipoldefar Johannes Christian Klein blev født i 1817 i Tigergade 7, og min tipoldemor Lovise Petersen i 1816 i Kattegade 23. Dengang så man gerne, at drengene i Nyboder fandt en pige fra Nyboder, når de skulle giftes. Nyboder var nærmest en lille provinsby i København. Efter datidens forhold et godt sted at bo med luft omkring de lave huse. Der var ikke langt til grønne områder så som Kastellet, Østre Anlæg og Kongens Have.

Husene i Kattegade var blandt de første, der blev opført i Nyboder og blev revet ned i 1853. Holmens bygningsinspektør Olaf Schmidt tegnede de "Grå Stokke", der blev opført 1886-1893. Kattegade er med tiden blevet nedlagt, og der ligger en bygning mellem Gernersegade / Store Kongensgade / Sankt Pauls Gade / Borgergade. De grå huse har Forsvaret nu sat til salg, for herved at få nogle penge ind til renovering af de gamle gule huse, som er fredet.

No.	Brudgomens Navn, Alder, Bopæl og Dybtidsaar	Brudens Navn, Alder, Bopæl og Dybtidsaar	Prete Forlovenes Tid	Stift-Regist.	Den Skriftlige Brevs dato og Tidspunkt, hvor den blev givet	Dees og for den sin Døds Tid	Ymerktninger
180	Johannes Christian Klein 29 Aar Tigergade 7 Holmens Døbt den 24. Sept. 1817 S. 114 p. 237	Cathrine Johansen 25 Aar Hage Lise Højgaard 1817 Døbt den 15. Sept. 1817 S. 114 p. 237	Den 24. Sept. 1841	178 179 1841	1841	1841	Den Skriftlige Brevs dato og Tidspunkt, hvor den blev givet D. E. Horre L. P. Petersen L. P. Petersen
181	Carl Christian Klein 25 Aar Hage Lise Højgaard 1817 Døbt den 15. Sept. 1817 S. 114 p. 237	Henriette Johansen 23 Aar Hage Lise Højgaard 1817 Døbt den 15. Sept. 1817 S. 114 p. 237	Den 24. Sept. 1841	178 179 1841	1841	1841	Den Skriftlige Brevs dato og Tidspunkt, hvor den blev givet D. E. Horre L. P. Petersen L. P. Petersen
182	Johannes Christian Klein 29 Aar Tigergade 7 Holmens Døbt den 24. Sept. 1817 S. 114 p. 237	Lovise Petersen 25 Aar Hage Lise Højgaard 1817 Døbt den 15. Sept. 1817 S. 114 p. 237	Den 24. Sept. 1841	178 179 1841	1841	1841	Den Skriftlige Brevs dato og Tidspunkt, hvor den blev givet D. E. Horre L. P. Petersen L. P. Petersen

Mine tipoldeforældre Johannes Christian Klein og Lovise Petersen, blev gift i Holmens Kirke den 24. september 1841.

Johannes boede sammen med sin mor, så da mine tipoldeforældre blev gift, flyttede Lovise ind i den lille lejlighed. Tre måneder senere nedkom Lovise, med deres første barn, som de døbte Carl Christian Klein. Navnet Christian efter sin far og farfar.

Lovise og Johannes Klein

Johannes blev kongelig chaluproer ved Søetaten. Han var med til at ro kongen og hans familie ud til de skibe, som de skulle sejle med.

Det var ikke den store løn tipoldefar havde, så i sin fritid var han skomager og forsålede alle kong Christian den 9.'s støvler. Mange af Nyboders beboere havde små værksteder på loftet, hvor de i deres fritid fabrikerede støvleknægte, stiger, skamler, fuglebure, dukkehuse, legetøjsskibe og meget mere. Der var en af beboerne, som byggede skibsmodeller til landets kirker.

2015 - På Orlogsmuseet på Christianshavn, står den gamle kongelige chalup, som jeg har fotograferet. Det er da spændende, om min tipoldefar har siddet i denne chalup som roer for 150 år siden.

Kong Christian den 9. levede fra 1818 – 1906, og var på samme alder som min tipoldefar.
Han var konge fra 1863 – 1906.
(Foto: Det kongelige Bibliotek)

Nu blev der trangt i den lille lejlighed, så i 1842 flyttede de alle sammen hen i Ulvegade 27. Johannes var på det tidspunkt blevet underofficer i Søetaten, hvilket nok har givet lidt mere i løn og som dengang blev udbetalt i kontanter, i en lønningspose.

Fødselsregister				Børn		
No.	Dato	Barnets fulde Navn	Døbt den, samt i hvilken Kirke	Fødselstid, Navn, Stamtavle	Sted og Dyrtidspunkt	Stør andel i det alen. Bænk, Afg.
137	27. Juli	Therese Mathiasen Larsen	27. Juli i St. Nikolaj	Michael Mathiasen Larsen Stamtavle No. 187		
138	27. Juli	Olaf Johannes as Schlegel	27. Juli i St. Nikolaj	Andreas Schlegel Stamtavle No. 188		
139	29. Juli	Charles Emil Jensen	29. Juli i St. Nikolaj	Andreas Jensen Stamtavle No. 189		
140	29. Juli	Arnold Valer mar Mathiasen	29. Juli i St. Nikolaj	Andreas Mathiasen Stamtavle No. 190		
141	29. Juli	Edvard Mathiasen Olsen	29. Juli i St. Nikolaj	Andreas Olsen Stamtavle No. 191		
142	29. Juli	Edvard Mathiasen Larsen	29. Juli i St. Nikolaj	Andreas Larsen Stamtavle No. 192		
143	29. Juli	Edvard Mathiasen Larsen	29. Juli i St. Nikolaj	Andreas Larsen Stamtavle No. 193		

Min oldefar Edvard blev døbt den 23. august 1844 i Holmens Kirke.

I 1844 kom den næste søn, min oldefar, der blev døbt Edvard Johannes Klein, hvor navnet Johannes var efter sin far. Edvard er ved dåben stavet sådan, og vi kan se i løbet af hans liv, det også er stavet Eduard, men vi følger Kirkebogen ved hans dåb. Da Edvard var kommet til verden, var den lille familie flyttet hen i Nygade 19. Her blev Ludvig, Henriette og Julius også født.

Alle børn fødtes dengang hjemme, så familierne blev sendt ud af huset, og en jordemoder blev tilkaldt sammen med nogle nabokoner. Der var kun kvinder til stede ved en fødsel. Faderen kom først ind for at se den nyfødte, når det hele var overstået, og moderen lå fint i sin seng. Kvinderne skulle efter en fødsel ligge mange dage i sengen.

I Nyboders husbog kan vi se, at familien flyttede til Tigergade 1 i 1852. Her blev Herman, Johanne og Frederik født, så det var en stor familie med seks drenge og to piger og plejesønnen. Når familien flyttede så tit, var det til en bedre og større lejlighed, efterhånden som deres anciennitet steg. Min oldefar Edvard boede her, indtil han blev gift.

I en alder af 70 år døde Johannes i 1887, af en hjertesygdom. Lovise levede stadig samt fem af deres børn, der alle var blevet gift og flyttet hjemmefra. Tipoldefar nåede at opleve sine 18 børnebørn, hvoraf min farmor var en af dem.

2015 - Tigergade 1, hvor familien boede fra 19. april 1853 til Johannes død i 1887. Der står i FT 1855 at de havde hele huset. (FT er Folketællingen).

Min tipoldefars søster blev også min tipoldemor

Min tipoldefar Johannes søster Kirstine, var selvfølgelig gift med en fra Nyboder. Det var Mouritz Ferdinand Olsen Holm.

Kirstine og Mouritz var min oldemors forældre, hvilket vil sige, de var mine tipoldeforældre. Mine tipoldeforældres børnebørn, Johannes søn Edvard, og Kirstines datter Julie blev gift. De var fætter og kusine. (Se anetavlen)

Min oldefars børn fik hermed nogle sammenfaldende aner. Der blev ikke fire par oldeforældre til deres børn, som ellers alle har, men kun tre.

Mouritz og Kirstine blev gift i Holmens Kirke i 1837, og samme år fik de deres første barn Ferdinandine, som døde på sin dåbsdag en måned gammel. Derefter kom Wiggo i 1839, der emigrerede til USA den 14. maj 1858. Vi hører ikke mere om ham, måske døde han på vejen til USA, som så mange andre, for rejsen over Atlanterhavet var meget barsk dengang.

Min tipoldefar Mouritz Ferdinand Olsen Holm

Mouritz, hvis forældre var matros Johannes Olsen Holm og Kirstine Jacobsdatter Arentzen, som er mine tip tipoldeforældre, begyndte i Den kongelige Søetat som lærling i 1830. Her steg han i graderne i løbet af de 44 år, inden han gik på pension.

1834 Halvbefarende

1839 Helbefarende

1846 Overkonstabel

1849 Underkanonér

1852 Kanonér

1856 Overkanonér

1859 Hæderstegnet for god tjeneste

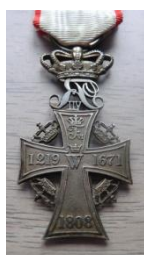
1860 Dannebrogsmændenes hæderstegn

1874 Afskediges af tjenesten grundet alder (60 år)

1876 Erindringsmedalje for deltagelse i kampen for fædrelandet 1848 – 50

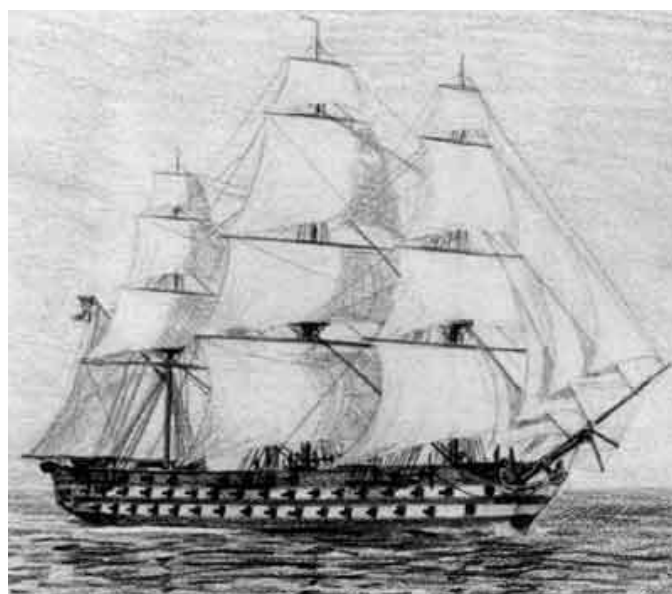
1859 Hæderstegnet

1860 Dannebrogsmændenes hæderstegn

1876 Erindringsmedalje 1848 – 50

Linieskibet **SKJOLD** 1850, som Mouritz sejlede med. Skibet blev søsat i 1833 og indgik i flåden 1836 – 1873. Det havde 30 stk. 30-punds kanoner, 54 stk. 18-punds kanoner og 10 stk. 4-punds Houbitser.

(Foto fra Orlogsmuseets arkiv)

Dette billede af Mouritz Ferdinand Olsen Holm hang i mit barndomshjem. Han var overkanonér, som jeg syntes lød meget spændende, når min far fortalte om ham. Overkanonérens opgaver var, under krig, at give ordre til affyring af kanoner fra de store krigsskibe, som dengang var sejlskibe. Det var bestemt ikke et ufarligt job. Som barn havde jeg ikke i min vildeste fantasi kunnet forstille mig, jeg en dag skulle skrive en bog om Mouritz og de andre i slægten.

Bjørnegade 9, som i dag er Fredericiagade 64 – 82. Huset er bygget i 1730 og er nu sat flot i stand.

Her i Bjørnegade 9 boede min tipoldefar Mouritz med sin familie fra 1839 – 1854, efter han kom hjem fra Sankt Thomas, som var en af de tidligere Dansk Vestindiske Øer. Det har været noget af en rejse med sejskib.

Bjørnegade var gaden, som blev beskrevet i den kendte børnebog "Ungerne fra Bjørnegade 5", skrevet af Gudrun Eriksen. Den handler om en familie, der er opvokset i Nyboder.

Min oldemor Julie er født og opvokset i Bjørnegade 9.

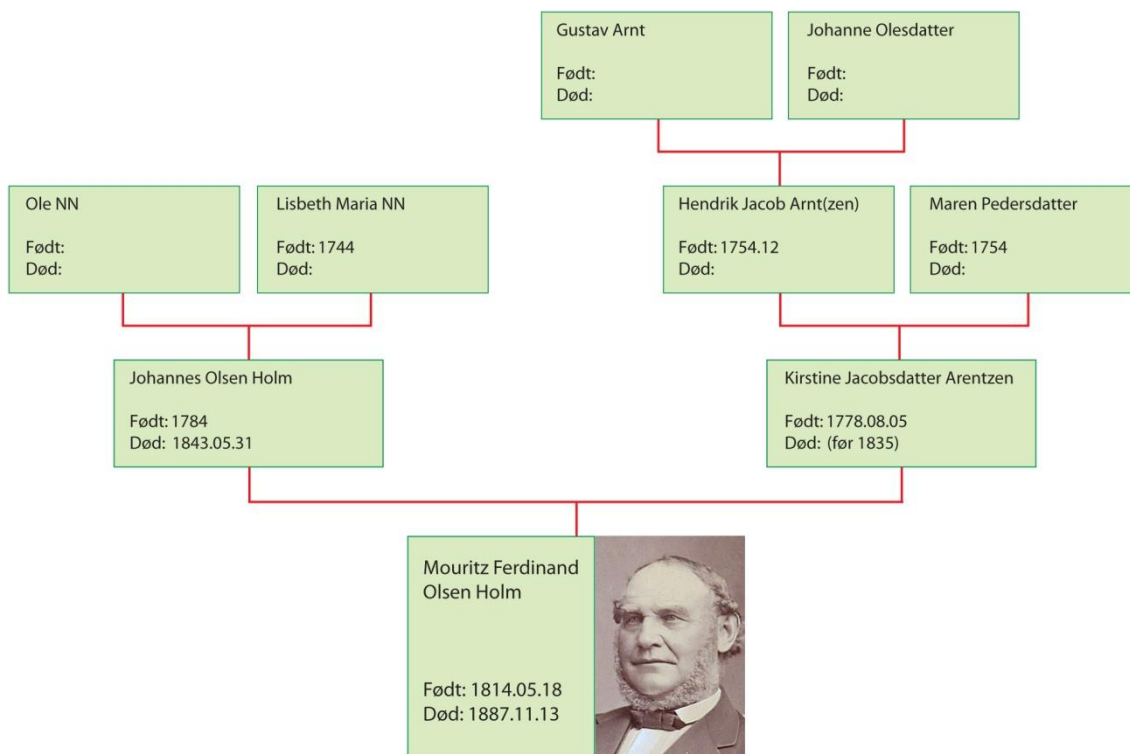
Julie havde en ældre søster og bror, der begge var døde før deres mor i 1858. I skiftet efter Julies far, kan vi se, hun var den eneste arving efter sin mor.

Det var ret usædvanligt dengang, at en kvinde kun fødte tre børn. Til gengæld fik de fire plejebørn. Det var Mouritz' søster Jensine Louise Holm, der fik fire børn med ungkarlen, grosserer Marcus Italiaender og som hun aldrig blev gift med, måske fordi han var jøde.

Traditionelt indebærer det, at det kun er børn født af en jødisk mor, der betegnes som værende jøder. Herudover tælles også folk der har konverteret til jødedommen. Jensine konverterede aldrig til jødedommen, så ingen af hendes fire børn var jøder, hvilket de heller ikke blev senere, eftersom de alle er begravet fra en kristen kirke.

Da Jensine dør i 1857, flytter de fire børn ind hos Mouritz og Kirstine, der nu bor i Ulvegade 31. Den ældste af plejebørnene, Wilhelm, havde fra han blev født i 1840 og indtil 1843 været plejebarn hos mine tipoldeforældre. I 1858 dør min tipoldemor Kirstine, hvorefter de fire plejebørn flyttede til Læderstræde 20. Børnene var i alderen 18, 15, 12 og 6 år. Hvem de flyttede hen til må stå i det uvisse.

Min tipoldefar Mouritz' aner

Sådan gik det oldemors fætter og kusiner

Hvor meget kontakt oldemor Julie har haft til sin fætter og sine tre kusiner, som var plejebørn hos hendes forældre, ved vi ikke. Vi har ingen billeder af dem.

Wilhelm bliver gift med Nielsine Eskildsen i 1865 i Holmens Kirke, hvor han står i Kirkebogen som tobaksfabrikant. Nielsines adresse er Ulvegade 31, som er samme adresse som tipoldefar Mouritz har. Måske er det ikke så underligt, at Wilhelm finder sin kone hos sin gamle plejefar. Wilhelm når desværre ikke at være gift i et år, da han dør af en lungesygdom.

Astas liv har ikke været lige let. Hun blev gift som 19 årig i 1862, med den 16 år ældre manufakturhandler Christian Schnitger i Frederiksberg Kirke. Det var tipoldefar Mouritz, der var forlover ved brylluppet. Christian døde seks år senere, så Asta blev enke som 25 årig med tre små børn.

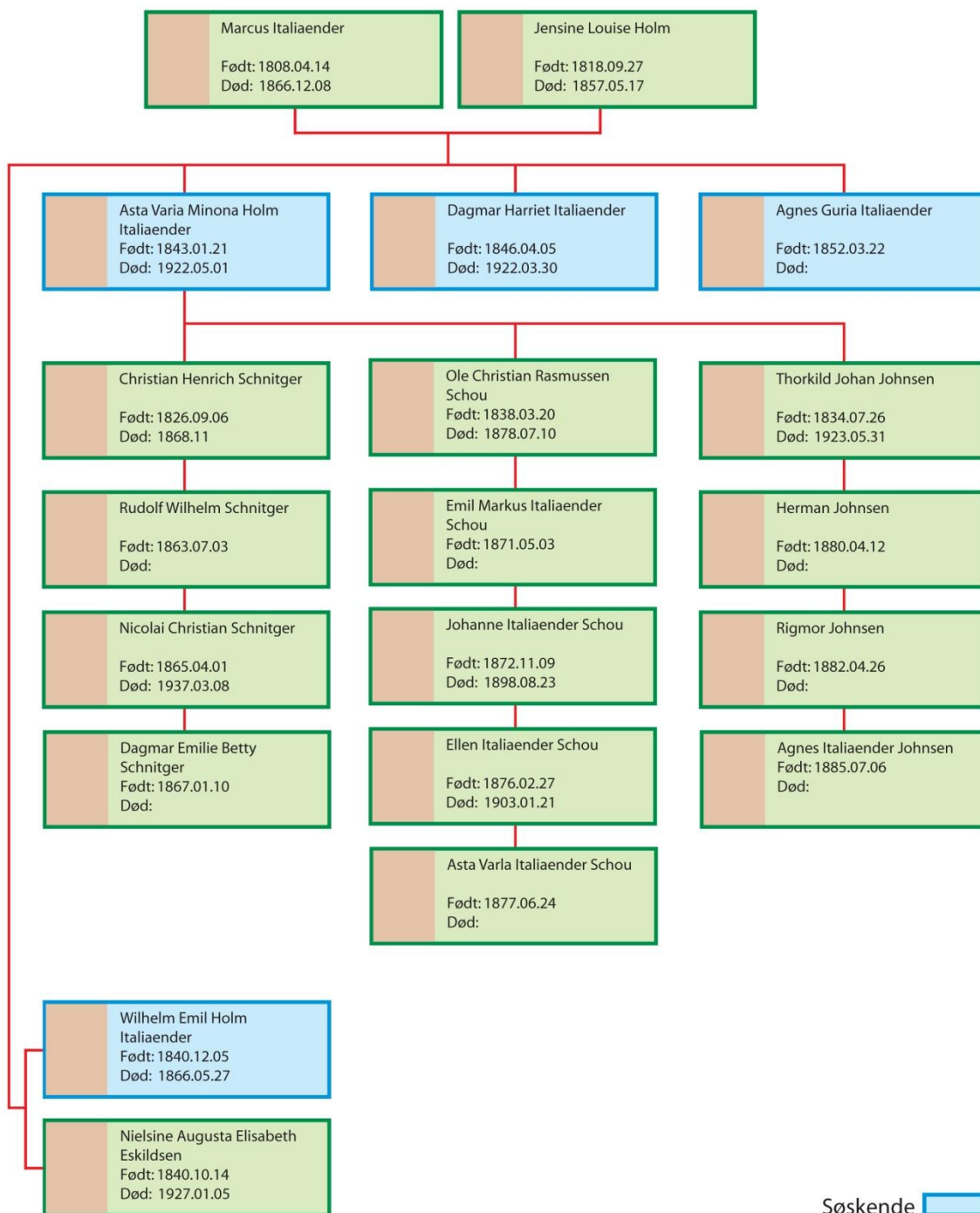
I 1870 blev Asta gift med den fem år ældre løjtnant og fotograf Ole Schou i Vor Frue Kirke. Han dør otte år senere og som 35 årig er Asta enke for anden gang. Der var fire børn i dette ægteskab og fra det første ægteskab, var der tre børn. Asta stod nu alene med syv børn.

Asta gifter sig for tredje gang med nordmanden, grosserer Thorkild Johnsen, som har fem børn, kan vi se i FT 1880. Her bor de i hovedbygningen på Schæfergården i Gentofte med fire tyende (tjenestefolk). I dag er ejendommen, som er opført af hof snedkermester Diederich Schæffer i 1755, et flot hotel og conferencecenter. Asta får tre børn i dette ægteskab. Den første er født i Gentofte og de to sidste i Bergen i Norge. Astas børneflokk kommer op på ti, dertil kommer Thorkilds fem børn. Hun er den eneste af de fire søskende, der fører slægten videre. Asta dør i 1922 i København.

Dagmar blev aldrig gift. Vi kan se, at hun i FT 1885 boede sammen med sin ugifte faster Amalie Italiaender.

Agnes ved vi ikke så meget om. Vi kan se, hun ved FT 1880 bor hos enkemand apoteker Alfred von Spreckelsen med hans 10 børn i Lyngby. Agnes var lærerinde.

Mouritz og Kirstines plejebørn og deres efterkommere

Hvordan det gik tipoldefar Mouritz

Da min tipoldemor Kirstine døde, var hun 46 år. I Kirkebogen står der, at dødsårsagen var underlivsbetændelse. Hendes datter Julie var da 13 år, så Kirstine oplevede ikke, at Julie blev gift med sin fætter Edvard.

Mouritz var nu enkemand i en alder af 44 år med en datter og fire plejebørn, hvor den mindste var 6 år. Det har ikke været let, når han stak til søs. Knap 2 år efter sin kones død, giftede Mouritz sig igen med Marie Sophie Mathiesen. Marie og Mouritz nåede at være gift i 12 år, da Marie dør barnløs, og Mouritz blev enkemand igen.

I 1882, flyttede Mouritz til J.A. Schwartz gade 33, hvor han fik lejligheden i stuen og boede her til sin død. Hans datter og svigersøn (mine oldeforældre) boede på 1. sal med deres fire børn.

Da Mouritz døde fem år senere, af en hjertesygdom, var han 73 år. Han ligger begravet på Holmens Kirkegård. Vi har fundet følgende:

Københavns Skiftekommission, Hvidbog, 1887, 47-13. Side 13, sag 521.

22. Nov. 1887. Undertegnede Lakaj hos hans Kgl. Højhed Kronprinsen, Edvard Johannes Klein, der er gift med Julie Emilie Eleonora f. Holm, anmelder hermed for den ærede Skifteret, at min Hustrus Fader, pensioneret Overkanoner Mourits Ferdinand Olsen Holm den 13 ds. er afgaaet ved døden uden at efterlade andre livsarvinger end den nævnte datter, min Hustru, og at jeg paa hendes vegne som Mand og Værge overtager Boet efter nævnte hendes Fader til privat Skifte uden Skifterettens mellemkomst som eneste og fuldmyndige arving, idet jeg vedgaar Arv og Gæld og forpligter mig til at indbetale den lovbefalede arveafgift.

Det bemærkes, at min afdøde Svigerfader har været tvende gange gift nemlig første gang med min Hustrus Moder, Christine Amalie Holm født Klein, der ikke havde andre livsarvinger end min Hustru og efter hvem der blev skiftet da min Svigerfader giftede sig anden gang. Hans anden Hustru Marie Sophie Holm døde i aaret 1878 uden livsarvinger og hendes Bo blev dengang overtaget af hendes mand, min nu afdøde Svigerfader, som eneste og myndige arving i Medhold af vedlagte testamente af 27. November 1868. Det fremgår heraf at min Hustru, er sin afdøde Faders eneste Arving.

Kjøbenhavn d. 2. Nov. 1887, Edvard Johannes Klein. Lakaj hos H. K. H. Kronprinsen

Min oldefar Edwards søskende

Edwards forældre fik otte børn. Der var kun fem i børneflokkene der levede, da forældrene døde, og de har så ført slægten videre.

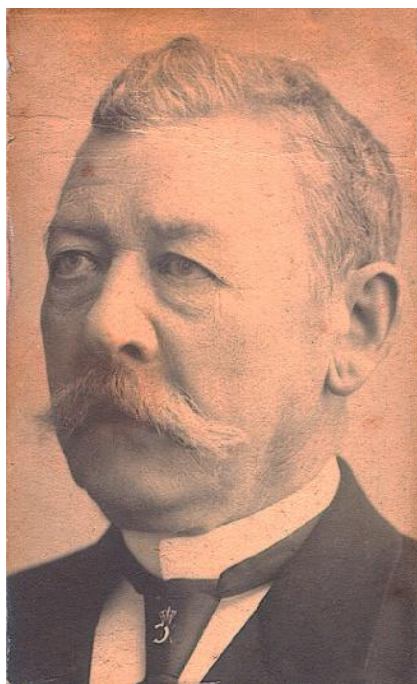
Plejebarnet Harald Emil de Fine Mathiesen

I FT 1845 kan vi se, de har et plejebarn Harald Emil de Fine Mathiesen, der er født den 4. november 1841 i Delfingade 17, Nyboder. Så deres søn Carl var opvokset med Harald som en "tvillingebror".

Hvorfor mine tipoldeforældre fik dette plejebarn, ved vi ikke. Harald har været en del af familien hele sit liv, hvilket vi kan se på alle de familie billeder, han er med på.

I følge FT 1855 boede Harald stadig hos familien og i FT 1860 var Harald underofficer elev på Baadsmadsstræde kaserne på Christianshavn, som i dag er Christiania. Han fik en uddannelse som konditor, og i Politiets Registerblade står der, at han var ansat i Krigsrådet. Vi kan også se ud fra Politiets Mandtalslister, at han senere fik pension derfra. Harald boede senere på Vesterbrogade og blev aldrig gift.

Carl Christian Klein

Carl blev maskinarbejder ved Statsbanernes maskinværksted i København (DSB). I 1870 blev han gift med Nyboder pigen Florentine Lovise Constance Jensen i Holmens Kirke. De flyttede til de første byggeforenings huse fra 1869 i Sverrigsgade 25, 2. sal på Amager, hvor de boede til leje. Gadenavnet var indtil 1902 Nygade, hvorefter det blev Sverrigsgade, som er den gamle stavemåde for Sverige. Da Carl ikke arbejdede i flåden eller på Holmen, kunne de ikke bo i Nyboder.

Carl og Florentine fik fire børn, hvor de første var tvillingerne Johannes og Christian. To år senere kom Louise, og to år efter igen en lille pige. Der skete så det, som ikke var så ualmindeligt ved hjemmefødslerne i 1877, Florentine døde i barselseng. Den nyfødte pige blev ugen efter sin mors begravelse i Tårnby Kirke, døbt *Sophia Henriette* (efter sin faster) *Constance* (efter sin mor) i samme kirke. Indtil 1895 hørte Sundby under Tårnby Sogn på Amager.

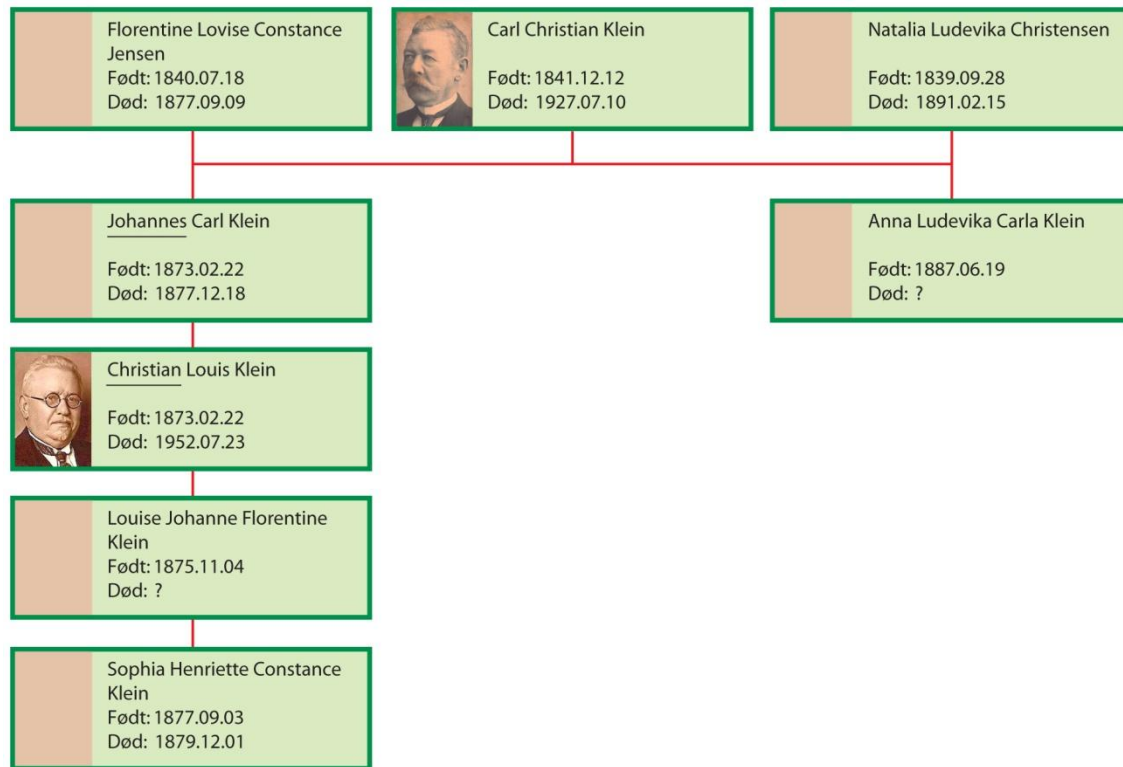
Carl stod så alene med tvillingerne Johannes og Christian på 4 år, datteren Louise på 2 år og den nyfødte Sophia. Det må have været fuldstændig uoverskueligt for ham. Carl skulle passe sit arbejde hos DSB, og hvad skulle der så ske med de fire små børn.

Louise blev bortadopteret, Johannes døde kort tid efter sin mor og Sophia døde i 1879, da hun var 2 år.

I FT 1880 står der, sønnen Christian bor hjemme hos sine bedsteforældre i Nyboder. Det er slet ikke til at tænke på, hvad den lille dreng havde oplevet af dødsfald, før han var fyldt 7 år.

Næste FT i 1885 bor Christian hjemme hos sin far igen sammen med Carls nye kone Natalia. De var blevet gift i 1880. Det har været nogle barske år for den lille familie, og det stoppede ikke der.

Carl Kleins efterkommere

Efter Carl og Natalia havde været gift i 7 år, kommer der en lille pige Anna. Da var Carl 46 år og hans kone 48 år, så det var nogle ældre forældre Anna havde. Christian var på det tidspunkt 14 år. Tre år senere døde Natalia, så var Carl enkemand igen. Datteren Anna optræder ikke i nogle FT, så hendes skæbne kender vi ikke. Carl havde da kun sin søn Christian tilbage ud af børneflokket på fem.

Christian kommer ind hos Statsbanerne lige som sin far, hvor han endte i en stilling som fuldmægtig. I 1895 blev han gift med Agnes, og de flyttede ind på 1. sal i huset i Sverrigsgade, som de købte. Carl boede stadig på 2. sal og stueetagen var udlejet.

2015 - Huset i Sverrigsgade 25, med det fine skilt på facaden, hvor familien Klein boede i tre generationer. Det ligger kun et hus fra nr. 29, hvor Ninas farmor boede med sin familie. Så de to familier må have kendt hinanden, især fordi Ninas farmor var en meget udadvendt og smilende dame.

Her blev Carls tre børnebørn født, Erna, Aksel og Edith. Aksel var overassistent og Edith endte som fuldmægtig begge hos DSB, lige som deres far og farfar.

Carl havde været enkemand i mange år, og boede stadig i Sverrigsgade, da han i 1927 i en alder af 85 år døde af lungebetændelse. Han blev begravet på Sundby Kirkegård.

Erna blev gift i 1923 med Carl Vilhelm Jensen, der var ansat i DSB. De boede Under Elmene 3, 2. sal i Sundby og havde et sommerhus, som var en togvogn, langs med kystbanen.

Edith boede i Sverrigsgade, indtil hendes far døde i 1952. Derefter flyttede hun til Reberbanegade 19, ikke langt fra barndomshjemmet. I 1955 blev hun gift med tidligere bagermester, enkemanden Kristian Pedersen fra Bornholm. Han boede i Sverrigsgade 25, så han har måske sammen med sin kone købt huset, da Ediths far døde.

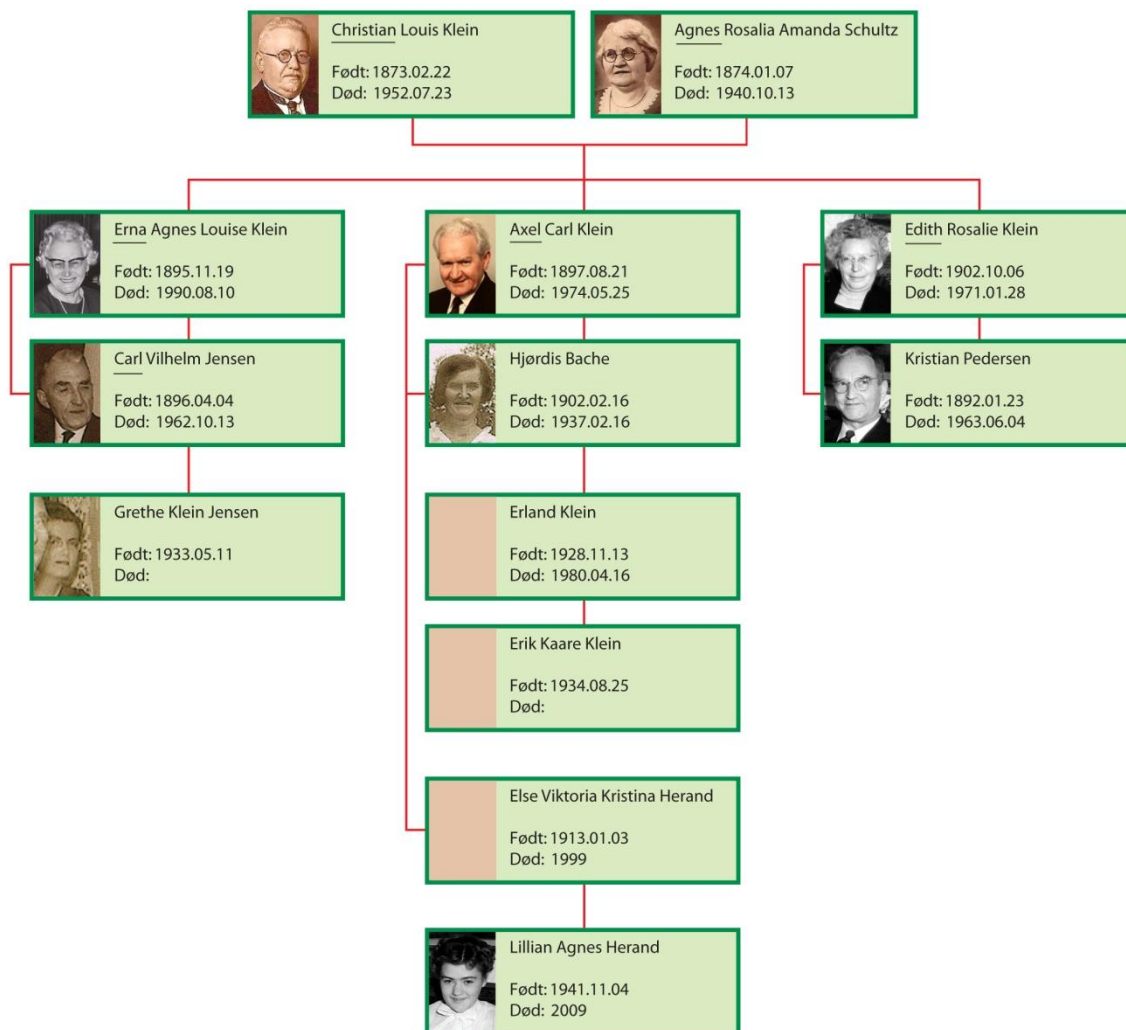
De to små damer Erna og Edith besøgte os tit i mit barndomshjem på Amager.

1936 – Christian, min farmors fætter, og hans kone Agnes Klein med børn, svigerbørn og børnebørn i deres dejlige have i Sverrigsgade 25 på Amager.

Christian Louis Kleins efterkommere

I vores ressource på Sundby Kirkegård, fandt vi ud af, Carl Christian Klein ligger begravet i samme gravsted som hans søn Christian, svigerdatteren Agnes og barnebarnet Axel.

HERI BEGRAVET				
DATO	LB. NR.	NAVN		ANMRK.
1927				
16/7	3036	fh.Maskinarb. Carl Chr.Klein	85 år	E.D.
1940				
18/10	3331	Fru Agnes Rosalia Amanda Klein	66 år	D.D.v.S.
1952				Alm. v.s.
27/8	6850	Fuldmægtig Christian L. Klein	79 år	bgt.Dltræ
1974				
31/5	1717	Trafikkontrollør Axel Carl Klein	76 år	D.h.s.

Det gamle kartotekskort over hvem der lå begravet i det første gravsted på Sundby Kirkegård. Under anmærkninger beskrives hvor kisten ligger placeret på gravstedet og hvilken dybde. F.eks. D.D.V.S. er dobbelt dybde og i venstre side. E.D. er enden af graven i almindelig dybde.

Gravstedet var udløbet i 2009. Der var så nogle efterkommere, der gerne ville have forlænget gravstedet. Det kunne ikke lade sig gøre, da kirkegården havde andre planer med det stykke jord, hvor gravstedet lå, i den gamle del af kirkegården. Efterkommerne købte et nyt stort gravsted i den nye del af kirkegården. De fik gravet de fire gamle aner op og flyttet dem hen i det nye familiegravsted. Hvordan det er foregået, ved vi ikke, men Carl havde da ligget i sin grav i 82 år. Der er nu begravet yderligere to efterkommere af slægten i det nye gravsted. Det er Axels anden kone Else og hans datter Lillian.

2015 - Familien Kleins nye gravsted på Sundby Kirkegård. Den ligger i afd. 1, sti 4, grav 57.

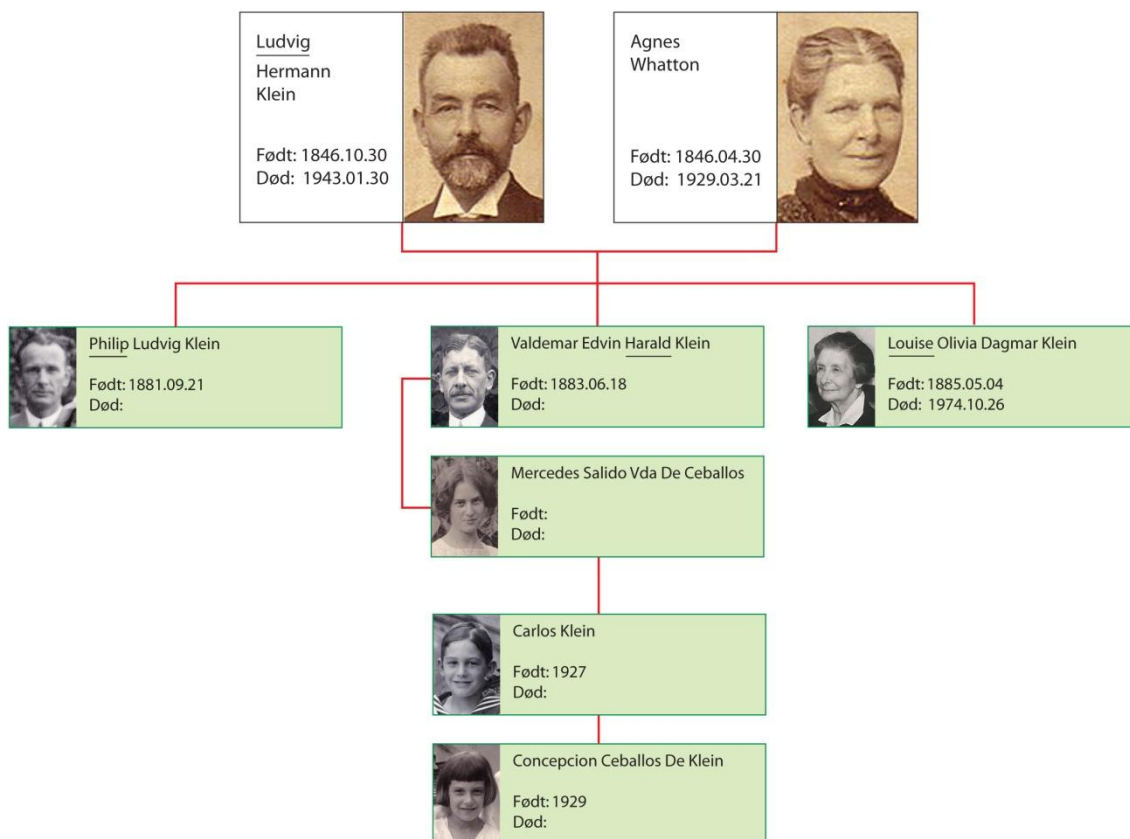
Ludvig Hermann Klein

Ludvig var først i Den danske Flåde, hvor han bl.a. deltog i krigen 1864, som han har skrevet en beretning om. Derefter blev Ludvig lakaj og senere hushovmester hos prins Valdemar, som han kendte fra sin tid i flåden. Ludvig blev gift med kronprins Frederik (8.'s), engelske barnepige Agnes Whatton i 1880. Brylluppet, som kronprinsesse Louise personligt havde arrangeret, blev holdt på Fredensborg Slot. Bryllupsgaven fra kronprinsparret, var en lille sølvkande, som nu står og pynter i vores hjem.

1901 - Agnes og Ludvig

Ludvig Kleins efterkommere

Ludvig og Agnes fik tre børn Philip, Harald og Louise. Begge drenge udvandrede til USA. Harald bosatte sig i Sydamerika, og Philip rejste tilbage til Europa og bosatte sig i sin mors hjemland England, hvor han stiftede familie. Philip var civilingeniør, Harald var uddannet inden for handel, og Louise var fuldmægtig i skattevæsenet i København. Hun blev aldrig gift eller fik børn.

Ludvig boede i starten af sit ægteskab med sin familie i et byggeforenings hus, som han købte i Krusemyntegade 9. I 1886 flyttede Ludvig til "Det gule Palæ" ved Amalienborg. Senere var det andre adresser på Østerbro, inden han byggede hus i Charlottenlund. Ludvig blev 96 år, og havde da de sidste 13 år været enkemand.

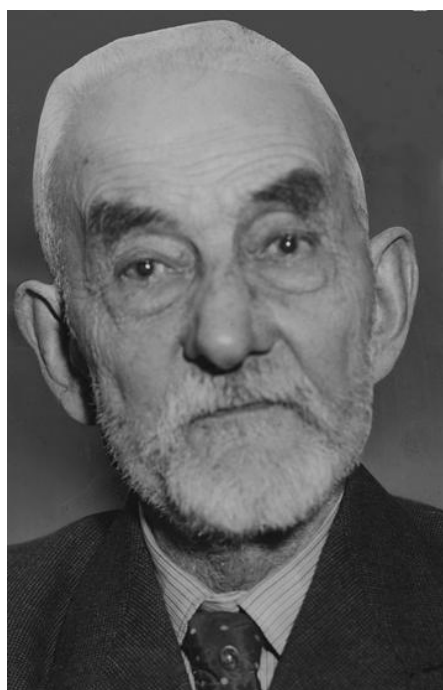
Datteren Louise boede sammen med sine forældre og senere hendes far, indtil han i den høje alder af 96 år kom på Ordrup Alderdomshjem i Charlottenlund.

Ludvig ligger begravet på Gentofte Kirkegård. Prins Valdemars sønner, prinserne Axel, Viggo og Erik glemte ikke Ludvig, og mødte op til hans begravelse. Vi har flere avisomtaler fra Ludvigs 90 års fødselsdag og den store begravelse, der blev omtalt, som "Den sidste marine veteran fra 1864 der blev begravet".

Agnes og Ludvig med børnene Louise og Philip

Datteren Louise har jeg kendt godt, da hun kom meget hjemme hos mine forældre. Hun var fast gæst ved alle højtider, da hun ikke havde noget nær familie i Danmark. I dag kan vi godt ærgre os over, vi ikke hørte noget bedre efter, når den gamle tante Louise studerede og fortalte om de gamle i familiealbummet. Vi morede os bare over, at hun talte, hvor mange der var døde på de gamle familie billeder.

Ludvig 90 år

Henriette Lovise Amalie Klein

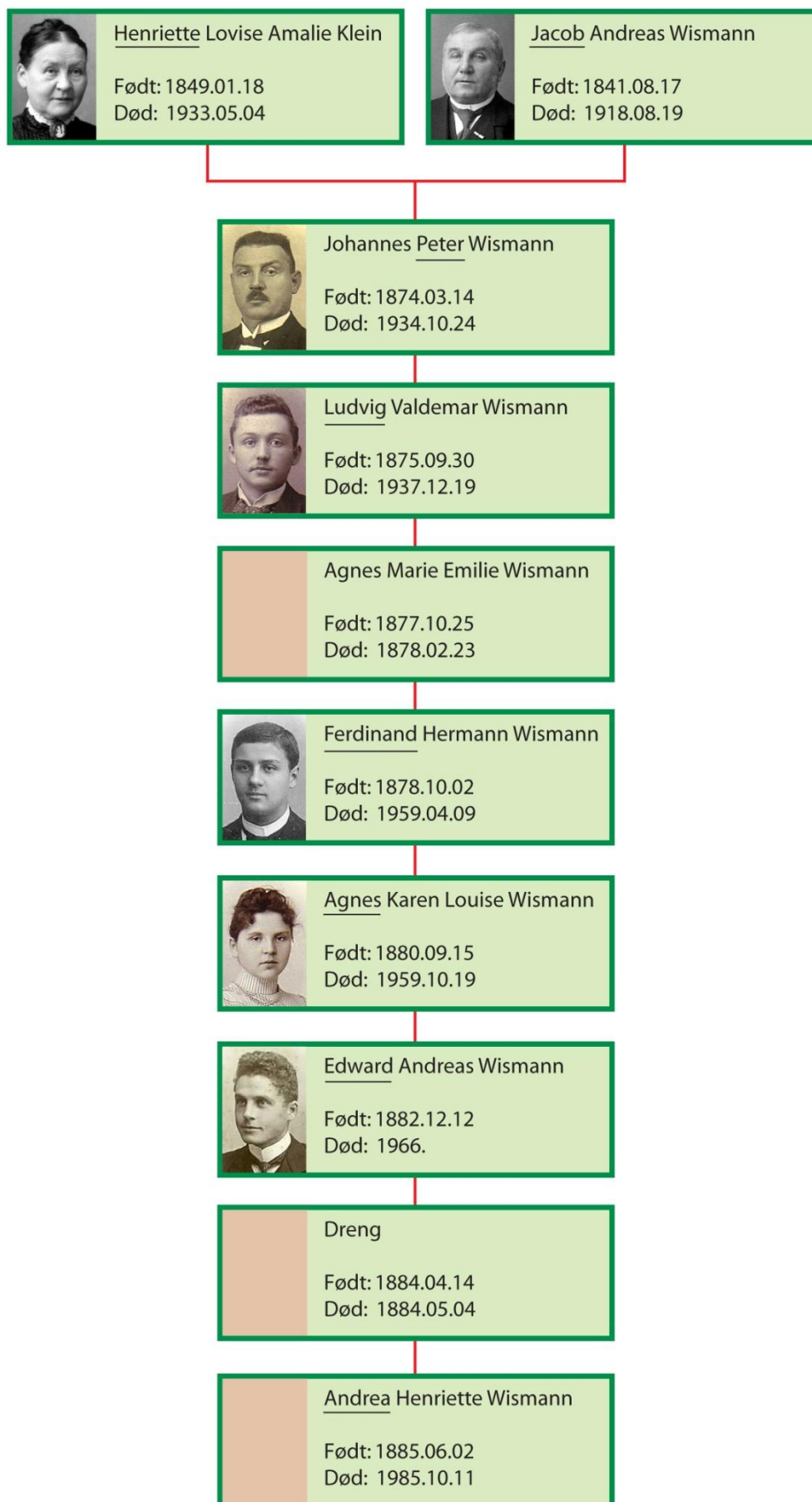
Henriette blev i 1869 gift i Holmens Kirke med den knap 8 år ældre Jacob Andreas Wismann. De flyttede ind i Leopardlænge 2, som i dag hedder Suensonsgade, som kun ligger en gade væk fra Henriettes barndomshjem. Henriette var den eneste af søskendeflokken, der boede i Nyboder, efter de seks søskende var blevet gift. Henriettes første fire børn i den voksende børneflokk, er født i Nyboder. Senere flytter de hen i Tigergade 10, hvor Henriettes forældre stadig boede i Tigergade 1.

Jacob var begyndt som matros i Søetaten i 1858. Han har sejlet med ikke mindre end 18 forskellige skibe, hvor han med tiden steg i graderne. Mange af skibene har oldefar også sejlet med, men det har aldrig været de samme skibe samtidigt. I 1880 fik han en stilling som havnefoged i Nakskov, så familien flyttede til Lolland. I 1892 blev Jacob udnævnt til Dannebrogsmænd. Da Jacob var 68 år, stoppede han som havnefoged og gik på pension.

1894 - Jacob og Henriette med deres fem børn. Edward, Ludvig, Johannes, Ferdinand og Agnes.

Henriette Kleins efterkommere

Den ældste søn Peter blev uddannet i DSB, hvor han sluttede som stationsforstander. Han blev i 1900 gift med Thora Karoline Elise Larsen i Nakskov. Johannes flyttede lidt rundt i landet med sin familie, afhængig af hvor han nu havde job i DSB. Han sluttede i Glamsbjerg på Fyn. De fik tre børn.

Sønnen Ludvig blev udlært indenfor kolonial-branchen i Nakskov. I 1901 flyttede han til København, hvor han havde fået job i ØK og endte som disponent i Teaktræ. ØK var dengang en meget stor dansk virksomhed, med mange medarbejdere i hele verden. I 1926 boede han i Tietgensgade 62, København. Ludvig blev aldrig gift. Han ligger begravet i familiegravstedet på Holmens Kirkegård.

Ferdinand blev i 1895 udlært som kok på et af Københavns fineste steder, Hotel d'Angleterre på Konges Nytorv. Han prøvede også sine kundskaber af på andre gode spisesteder, hvor han alle steder fik fine anbefalinger. I 1906 blev Ferdinand gift med Martha Busch i Odense, og de fik syv børn. Efter brylluppet flyttede de til Korsør, hvor Ferdinand var ansat på DSB's Storebæltsoverfarten Korsør – Halskov. Storebæltsoverfarten kom først i 1998. Ferdinand skiftede i 1915 til Århus – Kalundborg overfarten, og familien flyttede derfor til Århus. Ferdinand fik nok af alt det sejleri, så i 1920 flyttede de til en kro i Oddesund, som ligger mellem Struer og Lemvig i Jylland ved Limfjorden. Det var dengang et færgeleje. Der kom først en bro i 1938, som gik over til Vendsyssel. Seks år senere blev Ferdinand forpagter for Banegårdsrestauranten i Holbæk på Sjælland, som han havde indtil 1946, hvor han var 68 år. Her kunne Ferdinands helbred ikke klare det krævende job mere. Han boede til sin død i Holbæk, hvor han blev 80 år. Ferdinand ligger også begravet på Holmens Kirkegård.

Agnes blev i 1906 gift med Christian Carl Clemensen Hansen, hvor de boede i TEGLGÅRDEN ved Nakskov, som Christian var bestyrer for. De fik aldrig nogen børn. På et tidspunkt flyttede de til København, men Christian trivedes ikke i byen, og de flyttede tilbage til Lolland, hvor Christian blev proprietær og senere gårdejer af MARIENLUND, som ikke var nogen lille gård. Efter Christian døde i 1950 flyttede Agnes til Livjægergade 35 på Østerbro i København.

Edward Andreas Wismann blev snedker i Nakskov. Han emigrerede til USA i 1906, hvor han i starten boede i Chicago og arbejdede som snedker. Edward blev gift i 1908 med Ingrid Annamine Rasmussen, der var født lidt uden for Nakskov og var emigreret i 1907. De fik to børn, Elin og Edward Junior, som blev taget til fange af japanerne under 2. verdenskrig og omkom på et japansk troppetransportskib i Stillehavet. Elin blev gift med Donald Edward Williams i 1943.

Henriette og Jacob Wismann efter de er flyttet tilbage til København.

I 1909 kunne Henriette og hendes mand Jacob flytte tilbage til København, hvor de boede i Classensgade 44, 2. Det var i en ejendom fra 1881 på Østerbro, ikke langt fra min oldemor i Livjærgade. I 1912 flytter de til Hobrogade 9, stadig på Østerbro, hvor de boede indtil 1918, hvor Jacob døde. Det var lige efter hans 77 års fødselsdag. Jacob blev begravet på Holmens Kirkegård i familiegraven, hvor han blev den første, der blev begravet der.

Da Henriette blev enke, flyttede hun hjem til sin datter Agnes og svigersøn Christian, der havde gården MARIENLUND i Købelev på Lolland. Her boede hun i 15 år.

Henriette blev 84 år, og ligger begravet på Holmens Kirkegård sammen med sin mand og sønnen Ludvig Valdemar. Det var Henriettes bror Ludvig Klein, som var fadder til Ludvig Valdemar, der i 1915 købte et familiegravsted, men Ludvig Klein kom aldrig selv til at ligge på Holmens Kirkegård.

7834	1915	Pens. kgl. Teistormester L. K. Klein.	stodt 4.5m ²
gf. nr. 4289.	11/4	Ny J. V. L. L. 57-58.	Juni 11/1915 i 70 år.
	1918 25/8	Før. Havnepoged Jacob Andreas Wismann, 77 år.	
	1933 10/5	Enkefru Henriette Louise Wismann, 84 år.	
	1937 22/12	Disponent Ludvig Wismann, 62 år.	
	1950 2/6	Før. Gaardier Edel Chr. Blummen Hansen 70 år.	

2015 - Foto af begravelsesprotokollen på Holmens Kirkegård.

Julius Theodor Klein

Julius Theodor var ekstramand ved Den kongelige Staldetat. Han boede hjemme til sin død. Han døde af en hjertelidelse, da han kun var 19 år gammel.

Herman Vilhelm Klein

Herman Vilhelm blev kun 5 år.

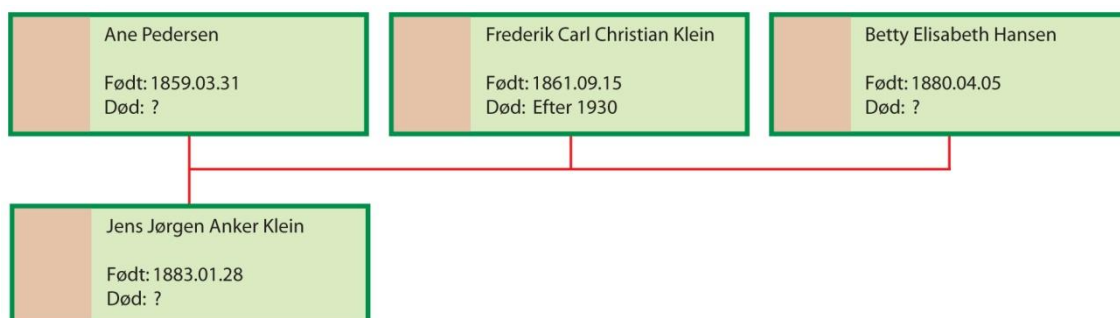
Johanne Hermanda Florentine Klein

Johanne Hermanda Florentine. Navnet Hermanda fik hun, fordi hendes bror Herman døde året før hun blev født. Johanne blev gift med maskinarbejder Julius Cordsen og flyttede til Nørrebro. Her døde hun i 1881, efter kun at have været gift i 8 måneder. Måske var det i forbindelse med en fødsel, hvilket ikke var ualmindeligt dengang. Johanne blev 21 år.

Frederik Carl Christian Klein

Frederik blev toldassistent, og han giftede sig i 1884 med Ane Petersen fra Slagelse, men hun boede på det tidspunkt i Nyboder. De flyttede i et byggeforenings hus på J. A. Schwarz Gade, hvor min oldefar også boede (Kartoffelrækkerne). De kunne heller ikke bo i Nyboder pga. hans arbejde uden for flåden og Holmen.

Ane var kommet til storbyen, og havde fået et "uægte" barn, som det hed dengang, når man ikke var gift ved barnets fødsel. Frederik var ikke Jens Jørgens biologiske far, kan vi læse i Kirkebogen, da det var en anden, der var udlagt som barnefar. Frederik adopterede Anes søn i 1888.

Senere blev Frederik skilt fra Ane, og efter at være flyttet til Vordingborg, blev han i 1903 gift med Betty, der var 19 år yngre. Hun kom fra Korsør. I begyndelsen af deres ægteskab boede Bettys forældre hos dem.

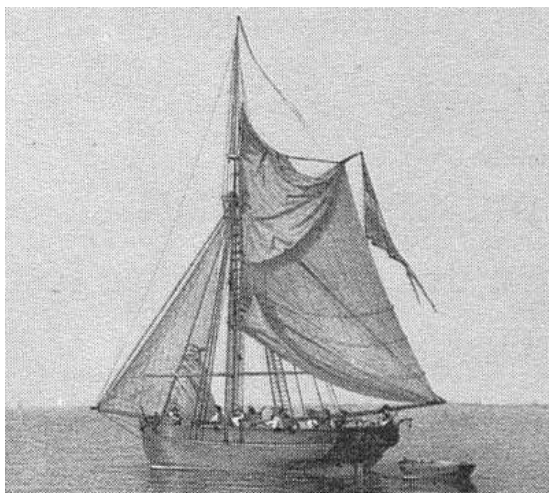
I FT 1930 står der, de boede på H. J. Hansens Vej 19 i Vordingborg. De fik aldrig nogen børn. Hvordan det gik herefter i Frederik og Bettys liv, ved vi ikke.

Min oldefar i "Den danske Flåde"

Den 1. juni 1860 indtrådte min oldefar i Den kongelige Søetat som lærling, hvor han var i knap 16 år. Efter fem år bliver Edvard forfremmet til underkonstabel.

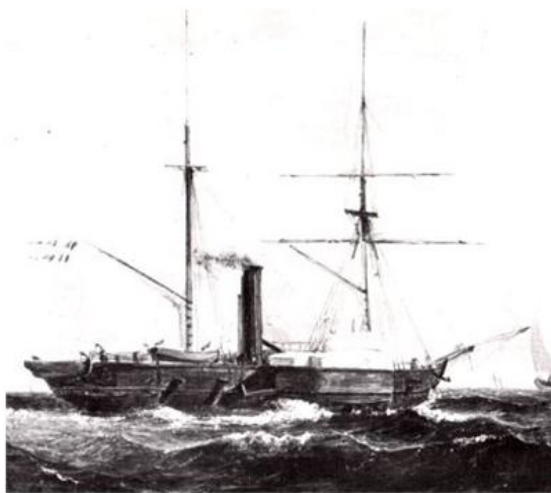
Vi er så heldige, vi i slægten har en masse originale papirer på flere af de ældre familiemedlemmers bedrifter. Alle papirer har jeg nu skannet ind, og sendt dem til hele vores slægt, så de ikke bliver glemt.

Kutteren "Neptun"

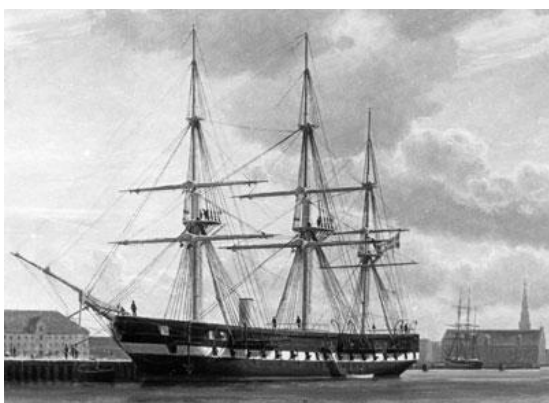
*Kutteren "Neptun", 3. maj 1860 – 5. september 1860. På opmåling i danske farvande.
(Foto: Orlogsmuseets arkiv)*

Dampskibet "Hekla"

*Dampskibet "Hekla", 24. april 1861 – 10. juni 1861. Udrustet under krigsberedskab.
(Foto: Orlogsmuseets arkiv)*

Fregatten "Jylland"

*Fregatten "Jylland", 15. maj 1862 – 15. august 1862. Kadetskip.
(Foto: Orlogsmuseets arkiv)*

Corvetten "Dagmar"

*Corvetten "Dagmar", 15. oktober 1862 – 1. august 1863. På togt til Middelhavet og De Vestindiske Øer.
(Foto: Orlogsmuseets arkiv)*

Edvard kom langt omkring i hans tid i flåden. Oldefar var ude at se De Vestindiske Øer, Sankt Thomas, Sankt John og Sankt Croix i Caribien, der dengang hørte under Danmark. I 1917 blev de tre øer solgt til USA.

Afstemningen om salget blev afholdt 14. december 1916, og var det første valg, hvor kvinder kunne stemme, efter ændringen i Danmarks Riges Grundlov året før. 283.000 stemte for et salg og 158.000 stemte imod.

Panserkorvetten "Absalon"

Panserkorvetten "Absalon", 22. november 1863
– 7. marts 1864. Under krigsudrustning.
(Foto: Orlogsmuseets arkiv)

Fregatten "Thetis"

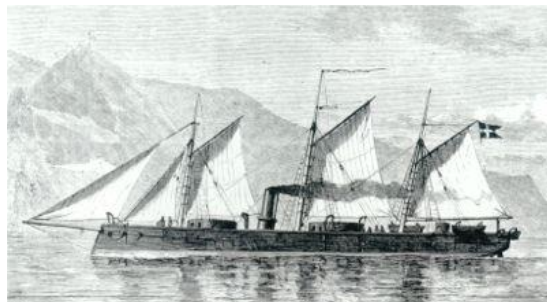
Fregatten "Thetis", 7. marts 1864 – 29. juli
1864. Under krigsudrustning.
(Foto: Orlogsmuseets arkiv)

Fregatten "Niels Juel"

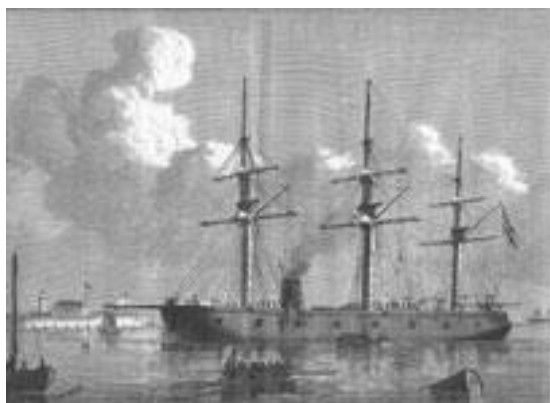
Fregatten "Niels Juel", 3. maj 1865 – 1.
november 1865. På togt i Middelhavet.
(Foto: Orlogsmuseets arkiv)

Panserbatteriet "Rolf Krage"

Panserbatteriet "Rolf Krage", 8. maj 1865 – 31.
maj 1866. Udrustet på selvstændige togter.
(Foto: Orlogsmuseets arkiv)

Fregatten "Peder Skram"

Fregatten "Peder Skram", 15. august 1866 – 18. oktober 1866. Her eskorterede de i september HKH prinsesse Dagmar til St. Petersborg i anledningen af hendes forestående ægteskab med den russiske tronfølger, storfyrste Alexander.

(Foto: Orlogsmuseets arkiv)

Corvetten "Dagmar"

Corvetten "Dagmar", 14. september 1867 – 17. august 1868. På togt til Vestindien.

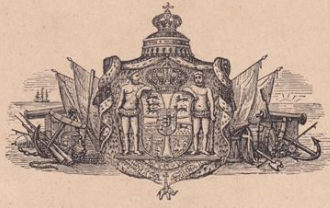
(Foto: Orlogsmuseets arkiv)

Kronprins Frederik (8.) fulgte sin søster prinsesse Dagmar til St. Pedersborg, hvor hun skulle giftes med storfyrste Alexander. Om oldefar dengang har tænkt, det kunne være spændende, at komme til at arbejde hos kronprinsen, ved vi ikke, men tre år senere blev det en realitet. Edvard udtrådte af flåden året før han blev gift.

Edvard var ude at sejle med mange forskellige gamle sejlskibe, kan vi læse i hans afskedigelse fra flåden. Det må have været en spændende, men til tider også barsk tid, som bestemt heller ikke har været ufarlig. Min oldefar var bl.a. med i krigen 1864, som det kan ses af det gamle dokument og medaljen for deltagelse i krigen.

For deltagelse i krigen 1864, fik de alle sammen denne medalje.

Tjener Edvard Johannes Klein.

erkendes herved berettiget til den af

Hans Majestæt Kongen

*allerhøjest indstiftede Erindringsmedaille for Deltagelse i Kampen for
Fædrelandet 1864.*

*Medaillen bæres paa venstre Bryst i rødt Bånd med
hvide Striher. Båndet maa ikke bæres uden i Forbindelse med
Medaillen.*

Marineministeriet, i October 1876.

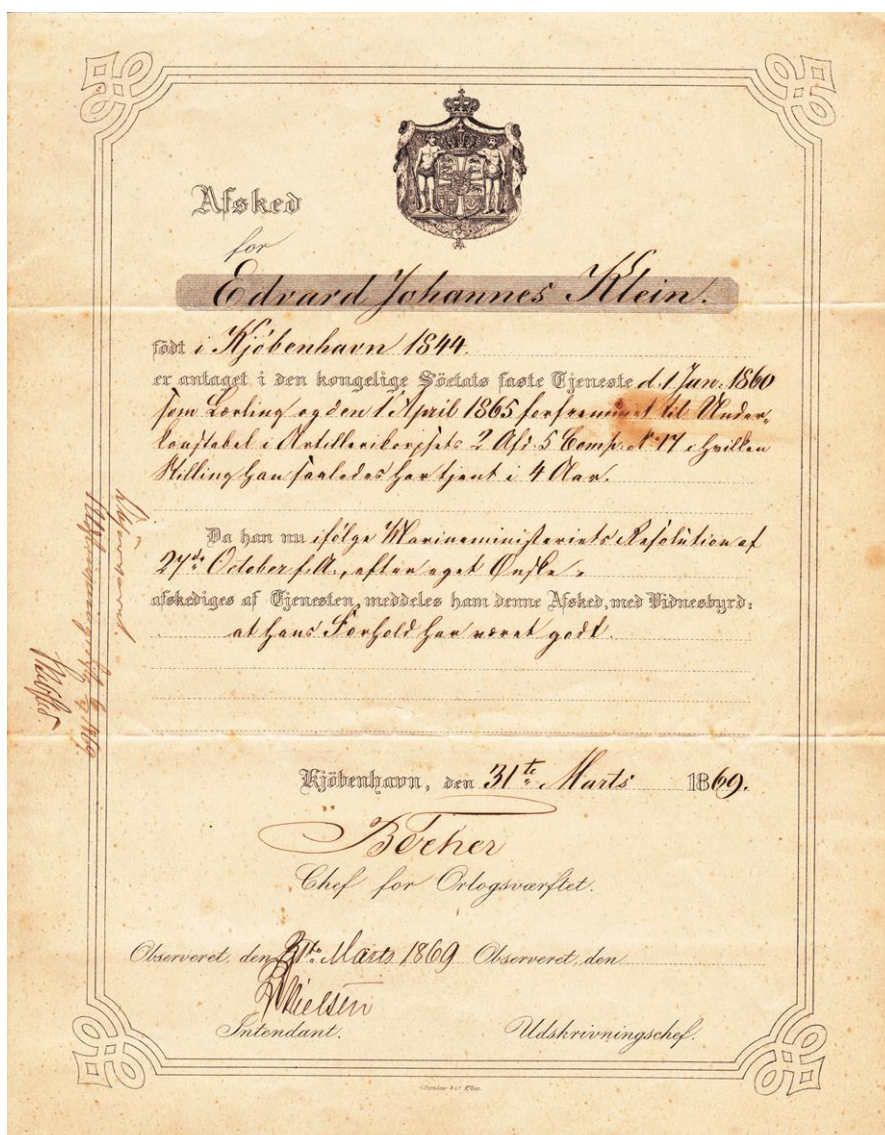
Mappus.

- Givoren.

Tjener Edvard Johannes Klein
Erkendes herved berettiget til den af hans Majestæt Kongen
allerhøjest indstiftede Erindrings medalje for deltagelse i kampen for
fædrelandet 1864.
Medaljen bæres på venstre Bryst i rødt Bånd med hvide striber.
Båndet må ikke bæres uden i Forbindelse med Medaljen.
Marineministeriet, oktober 1876.

Medaljen fra krigen 1864, kom først i 1876. Deltagerne i krigen skulle selv søge om at få medaljen. Hvorfor man valgte at gøre det sådan, var for ikke at sende medaljer til dem, der var døde inden 1876.

Afsked for Edvard Johannes Klein, født i København 1844.

Er antaget i Den kongelige Søetats faste Tjeneste den 1. januar 1860 som Lærling og den 1. april 1865 forfremmet til underkonstabel i Artillerikorps 2. afdeling 5. kompagni No. 17, i hvilken deling han forlader efter at have tjent i 4 år.

Da han nu, ifølge Marineministeriets Resolution af 27. oktober f. a., efter eget ønske, afskediges af tjenesten, meddeles ham denne afsked, med vidnesbyrd: At hans forhold har været godt.

København, den 31. marts 1869.

Vedrørende Oberst Edvard Johannes Klein
den Søsting i Konvalleriet . . . . . 1860.

Vedrørende Oberst . . . . . 1865.

og for gode følgende Tjenester med

Korvetten Sjøtoven, Opværelse fra 2. Mai til 5. Septbr. 1860.

Korvetten Hekla Sjøtoven . . . . . 24. April - 10. Juni 1861.

Korvetten Jylland, Søetjeneste . . . . . 15. Mai - 15. August 1862.

Korvetten Dagmar, Vestindien . . . . . 15. Oktobertil August 1863.

Korvetten Sjøtoven Absalon, Søetjeneste . . . . . 22. Novbr. 1863 til 7. Decbr. 1864.

Korvetten Sjøtoven, Søetjeneste . . . . . 7. Decbr. til 29. Juli 1864.

-. . . . . Sjøtoven, Vestindien . . . . . 5. Mai - 1. Novbr. 1865.

Korvetten Sjøtoven Staff Svane . . . . . 8. Decbr. til 21. Mai 1865.

Korvetten Sjøtoven Skram, Vestindien fra 15. Aug til 10. Oktbr. 1866.

Korvetten Dagmar i Vestindien . . . . . 14. Septbr. 1867 til 17. Aug. 1868.

Han er efter egen Begæring bleven afskediget fra korpset den 1. april 1869. I den tid han har været i Tjenesten, har hans Forhold i enhver Henseende været upåklageligt, og han har bestandigt været meget godt anbefalet fra de Skibe, med hvilke han har været udkommanderet. Hans opførelse har været meget god og han har bestandigt været meget godt anbefalet fra de Skibe, med hvilke han har været udkommanderet.

Søetatens Tøjhus, d. 1. April 1869.

C. B. Kraft

Han er efter egen Begæring bleven afskediget fra korpset den 1. april 1869. I den tid han har været i Tjenesten, har hans Forhold i enhver Henseende været upåklageligt, og han har bestandigt været meget godt anbefalet fra de Skibe, med hvilke han har været udkommanderet.

Søetatens Tøjhus den 1. april 1869. C. B. Kraft

Oldefars nye liv hos kronprins Frederik (8.)

Den 22. juli 1869 begyndte Edvard, få dage før sin 25 års fødselsdag, som dametjener hos kronprins Frederik, der senere blev kong Frederik den 8. Oldefar der stadig var ungkarl flyttede nu til Amalienborg.

Foto: Dansk Postkortsamler Klubs Stender Arkiv - Sydvestjyske Museet

Kronprinsen, der var døbt Christian Frederik Vilhelm Carl, blev den 28. juli 1869 gift med prinsesse Lovisa Josephina Eugenia af Sverige-Norge i Stockholms Slotskirke. Det var få dage efter, min oldefar var kommet til Amalienborg. Nu skulle kronprinsparret have deres egen stab.

Dengang kunne en kvinde ikke arve tronen, hverken i Danmark eller Sverige. Prinsesse Lovisa arvede særdeles mange smykker, og var meget velhavende. Lovisa var den første Bernadotte prinsesse, der blev gift.

Efter brylluppet med den danske kronprins Frederik, blev prinsesse Lovisa kronprinsesse, og hendes navn fordansket til Louise Josephine Eugenie.

Billedet er fra kronprinsparrets sølvbryllup 1894.
kronprinsesse Louise har "Perlepoire sæt" på.
(Foto: Amalienborg museet)

Bogen "Eventyrlige Rubiner".

Mange af de mest kendte smykker, som kongefamiliens kvindelige medlemmer i dag bærer, har dronning Louise bragt med sig fra Sverige.

Dronning Margrethes pæreformede perler, deraf navnet "Perlepoire sæt", som gennem generationer udelukkende bæres af danske dronninger, indgår i Det danske Kongehus' Løsørefideikommis, som dronningens oldeforældre Frederik den 8. og dronning Louise oprettede i 1910.

Det meget flotte rubinsæt, der består af mange dele, har kronprins Frederik arvet efter dronning Ingrid, dronning Margrethes mor. Også det stammer fra dronning Louise. Smykkerne blev oprindeligt båret af dronning Désirée af Sverige (1777 – 1860). Både dronning Ingrid og især kronprinsesse Mary har fået tilpasset tiaraen. I dag er smykkesættet meget nænsomt gjort mere tidssvarende og mere anvendeligt. Øresmykket kan udskiftes med andre vedhæng, og halssmykkets indre kæde kan nu bæres alene.

Kronprinsparret Frederik og Louise fik otte børn igennem 20 år. Den ældste søn Christian (10.), blev konge efter sin far. Carl (Haakon 7.) blev konge af Norge. Herefter fulgte Louise, Harald, Ingeborg, Thyra, Gustav og Dagmar.

Kong Frederik den 8. og dronning Louise med seks af deres otte børn.

(Foto: Det kongelige Bibliotek)

I følge given Bemyndigelse med Højeste Resolution af 5te September d. å., meddeles Dem herved Attest for, at De har været ansat i H^s kongelige Højhed Kronprinsens tjeneste fra 22de Juli 1869 som Dametjener og fra 1ste November 1882 som Lakaj

med Lønning:

fra 22 ^{de} Juli 1869	—	540 Kroner.
" 1 ^{ste} Februar 1871	—	600 — "
" 1 ^{ste} Marts 1873	—	750 — "
" 1 ^{ste} April 1878	—	800 — "
" 1 ^{ste} November 1882	—	1000 — "
" 1 ^{ste} Januar 1888	—	1100 — "
" 1 ^{ste} Marts 1888	—	1200 — "

Amalienborg, d. 22 Sept. 1890

Moltke

Til

Lakaj Eduardo Johannes Klein

Wendow

Hans Kongelige Højhed KRONPRINSENS HOFSTAT.

I følge given bemyndigelse ved Højeste Resolution af 5te september d. å., meddeles Dem herved attest for, at De har været ansat i Hans kongelige Højhed Kronprinsens tjeneste fra 22de juli 1869 som Dametjener og fra 1ste november 1882 som Lakaj med løn:

fra	den 22.	Juli	1869	540	Kroner
fra	den 1.	Februar	1871	600	Kroner
fra	den 1.	Marts	1873	750	Kroner
fra	den 1.	April	1878	800	Kroner
fra	den 1.	November	1882	1.000	Kroner
fra	den 1.	Januar	1888	1.100	Kroner
fra	den 1.	Marts	1888	1.200	Kroner

Amalienborg, den 22. sept. 1890, Moltke.

I følge Højeste Resolution af 14de ds. forhøjes
Deres Gage fra den 1ste August d. a. med 100 Th.
saaledes, at den herefter udgør 1300 Thoner
Amalienborg den 15de Juli 1899.

Moltke

I følge Højeste Bemyndigelse forhøjes Deres Gage fra
den 1ste juli d. a. med 100 Th. saaledes at den herefter udgør
1400 Thoner aarlig.
Amalienborg den 15de Juni 1901

Moltke

Fra 1 Juni 1906 1740 Kr aarlig (som Kammerlakaj)
Oktober flyttedag s. å. fribolig (Det gule Palæ)

I følge Højeste Resolution af 14. ds. forhøjes Deres gage fra den 1. august d. å. med 100 Kroner
saaledes, at den herefter udgør 1300 Kroner.
Amalienborg den 15. juli 1899.
Moltke

I følge Højeste Bemyndigelse forhøjes Deres gage fra den 1. juli d. å. med 100 Kroner saaledes, at den
herefter udgør 1400 Kroner årlig.
Amalienborg den 15. juni 1901.
Moltke

Fra 1. juni 1906, 1740 Kroner årlig (som Kammerlakaj),
Oktober flyttedag s. å. fribolig (Det gule Palæ).
(Kammerlakaj er den fornemste lakaj hos Kongen)

Amalienborg Slots historie

Kronprinsparret Frederik og Louise boede på Amalienborg, men de tilbragte også meget tid på Charlottenlund Slot nord for København.

2015 - Frederik den 8.s palæ på Amalienborg med rytterstatuen af Frederik den 5. Statuen, der er udført af den franskfødte billedhugger Jacques-François-Joseph Saly, er fra 1771.

Frederik den 8.s Palæ, eller Brockdorffs Palæ, som det hed dengang, blev bygget til den rige baron Joachim Brockdorff i perioden 1750 - 60. Det er et af de fire palæer, der udgør Amalienborg.

Allerede i 1763 døde baronen, hvorefter overhofmarskal A. G. Moltke købte palæet. To år senere solgte han palæet til Frederik den 5. som brugte palæet som kadetakademi. I 1827 måtte kadetterne flytte fra palæet, da Frederik den 6. ønskede sin datter prinsesse Vilhelmine og kronprins Frederik (7.) skulle bo her efter deres bryllup. Dette ægteskab holdt ikke så længe, så derefter husede palæet prins Vilhelm af Hessen og prinsesse Charlotte. I 1869 overtog kronprins Frederik (8.) og kronprinsesse Louise det.

Palæet blev istandsat da kronprinsparret flyttede ind, men større ændringer blev der ikke foretaget. Det blev indrettet med tidens fremherskende klunkestil med masser af tunge møbler, frynser og nips. Da kong Christian den 9. døde, blev kronprins Frederik konge, og det blev nu første gang, der boede en konge i det palæ. Heraf kommer navnet Frederik den 8.'s Palæ.

(Foto: Det kongelige Bibliotek)

I dag er det kronprinsparret Frederik og Mary, der bor der med deres fire børn. Inden de flyttede ind i 2010, blev palæet totalrenoveret.

Charlottenlund Slots historie

2015 - Charlottenlund Slot, ligger i Charlottenlund nord for København.

Det var kronprinsparret Frederik og Louises sommerbolig, hvor oldefar har opholdt sig meget. Flere af kronprinsparrets børn er født her.

Slottet blev opført i 1730-33 til Frederik den 4. 's datter Charlotte Amalie. Barokbygningen, som er i to etager med mansardtag, var tegnet af J.C. Krieger.

I 1782 overgik slottet til kronen. Da kronprins Frederik (8.) overtog slottet, ombyggede arkitekt Ferdinand Meldahl det i 1880-81 til det nuværende udseende. Derudover opførtes kavalerfløjen i 1883 til administration og tjenestefolk. Her har oldefar boet i disse skønne omgivelser med Øresund for enden af parken.

Slottet set fra havsiden, hvor der står en obelisk med et kobberrelief af kong Frederik den 8. og dronning Louise.

I 1936 blev slottet indrettet til Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser (siden 2007 DTU Aqua). Parken der er åben for offentligheden er et yndet udflugtsmål.

Charlottenlund var på oldefars tid rigtig ude på landet. Så når kronprinsparret boede her, kunne oldefar ikke lige tage hjem til sin familie.

Ud over kronprinsparrets liv, havde min oldefar også et familieliv med sin Julie og de fire børn, der siden kom. Hvordan Edwards arbejdsplan var, kender vi ikke.

Oldefar

Min oldemor Julie Eleonora Mathilde Holm

Da min oldefar var 26 år, giftede han sig i Holmens Kirke med sin kusine Julie. Hun var født 1845 i Bjørnegade 9.

Copu.		1870.				
Nr.	Brudgomens Navn, Alder, Bopæl og Cykelstift.	Brudst. Navn, Alder, Bopæl og Cykelstift.	Heltes Dage.	Om Voksen er formet i Kirke eller i Hjemmet, og i Hvilke Kirke eller Brevkøbe Sted.	Om der er gift i det slem. Dersk. Afg.	Konfirmander.
126	Carl Lauritz Jacobsen 27 1/2 Aar Næstved Kjøbmand Kjøbmandsgade 3 /delt heri Kirken/	Julie Eleonora Mathilde Holm 23 Aar Kjøbmandsgade 4 /delt heri Kirken/	11 ^{de} November 1870.	T Kirken + St. Marien		
127	Frederik Ludvig Jørgensen 26 1/2 Aar Næstved Kjøbmand Kjøbmandsgade 3-9 /delt heri Kirken/	Julie Eleonora Mathilde Holm 23 Aar Kjøbmandsgade 4-33 /delt heri Kirken/	4 ^{de} December 1870.	T Kirken + St. Marien		
	Johannes Gottlieb Baumann 31 Aar Næstved Kjøbmand	Julie Eleonora Mathilde Holm 23 Aar Kjøbmandsgade 4-33 /delt heri Kirken/	23 ^{de} November 1870.	T Kirken + St. Marien		
128	Edvard Johannes Olsen 26 1/2 Aar Næstved Kjøbmand Kjøbmandsgade 3 /delt heri Kirken/	Julie Eleonora Mathilde Holm 23 Aar Kjøbmandsgade 4-33 /delt heri Kirken/	16 ^{de} December 1870.	T Kirken + St. Marien		
129	Fritz Harald Christensen 22 1/2 Aar Næstved Kjøbmand Kjøbmandsgade 3-3 /delt heri Kirken/	Julie Eleonora Mathilde Holm 23 Aar Kjøbmandsgade 4-33 /delt heri Kirken/	11 ^{de} December 1870.	T Kirken + St. Marien		
130	Alwin Rudolph Caspersen 24 1/2 Aar Næstved Kjøbmand Kjøbmandsgade 4-3 /delt heri Kirken/	Julie Eleonora Mathilde Holm 23 Aar Kjøbmandsgade 4-33 /delt heri Kirken/	26 ^{de} December 1870.	T Kirken + St. Marien		

Den 16. december 1870 blev min oldefar Edvard gift i Holmens Kirke med min oldemor Julie Emilie Eleonora Mathilde Holm. Da Julie var en Nyboder pige, hørte hun til Holmens Kirke, så de blev gift dér.

*Christiansborg Slot set fra Højbro Plads, 1826- 1827.
Akvarel af Heinrich Gustav Ferdinand Holm (1803 – 1861).
(Foto: Københavns Museum)*

Familiens kirke, efter Edvard var blevet ansat hos de kongelige, blev Christiansborg Slotskirke. Her blev deres fire børn døbt, konfirmeret og gift.

I vores søgning i Folketællinger og Kirkebøger har vi fundet ud af, hvor oldefar boede med sin familie.

Edvard flyttede hjemmefra, da han blev gift med sin kusine Julie. Da oldefar var udtrådt af flåden, kunne han ikke få en bolig i Nyboder. Hans fremtidige boliger lå nu ikke langt derfra. Det var også dejlig tæt på Amalienborg, som nu var hans arbejdsplads.

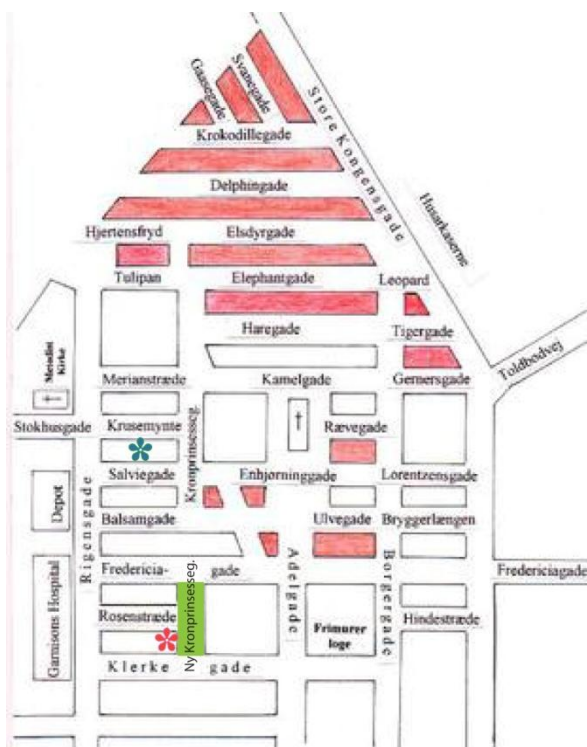

*Kronprinsessegade der dengang hed Ny Kronprinsessegade med Nyboder for enden af gaden.
(Foto 1915, Københavns Museum)*

Edvard og Julies første bolig efter de var blevet gift, var i Ny Kronprinsessegade 3, 2 sal, som ikke lå langt fra Nyboder og Amalienborg.

I gamle dage gik gaden kun fra Klerkegade til midt i Nyboder. Nu hedder gaden Kronprinsessegade, og går nu fra Gothersgade langs Kongens Have, gennem Nyboder og ned til Øster Voldgade. Huset mine oldeforældre boede i, er i dag revet ned, og der er bygget "Rosenborgcentret", som er et plejecenter.

Her fik Edvard og Julie deres første barn Amalie i 1872, som er min farmor. Sønnen Viggo kom også til verden her, blot 14 måneder senere.

Husnumre:

1870 Ny Kronprinsessegade 3 / Rosengade 1-3.

1930 Kronprinsessegade 35 / Rosengade 3.

❁ 1870 - Ny Kronprinsessegade nr. 3

❁ 1875 - Krusemyntegade i (nr.8)

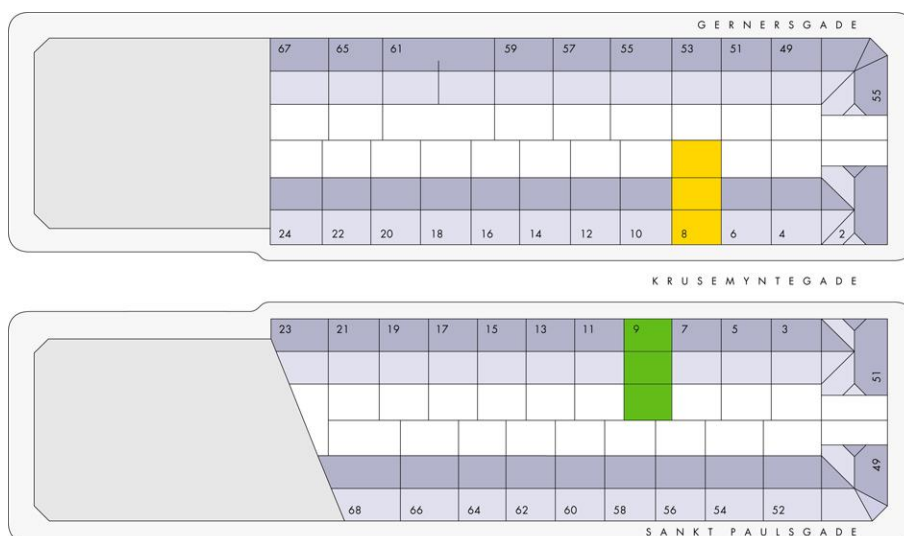
Krusemyntegade er de "nye" rækkehuse opført i årene 1872 – 1874 af Arbejdernes Byggeförening. De kostede 5.800 kr. (Foto: 1908, Københavns Museum)

2015 – Krusemyntegade. Bebyggelsens farverige fremtoning, som er ejerboliger, har udviklet sig til nogle eftertragtede enfamiliehuse med gårdhaver. Husene er erklæret af høj bevaringsværdi.

Arbejdernes Byggeforening byggede nye moderne rækkehuse på de grunde, hvor de første huse i Nyboder havde ligget. Nyboders areal var blevet mindre, efter man gik i gang med at bygge nye to etagers huse. Her flyttede Edvard og Julie hen i et helt nyt Byggeforenings hus i 1875.

*Plantegning af Grundejerforeningen KrusemynteHusene, har vi lånt af dem.
Det gule hus i nr. 8 boede oldefar fra 1875 – 80. Det grønne hus boede oldefar fra 1888 – 1906.*

Arbejdernes Byggeforening

Arbejdernes Byggeforening, som er stiftet af Burmeister & Wains arbejdere i 1865, havde til formål, at skaffe gode og sunde boliger til den voksende arbejderbefolkning i København. Medlemmerne betalte 35 øre om ugen, har jeg læst i "Arbejdernes Byggeforening 1900". Efter et års medlemskab kunne man deltage i lodtrækningen om at erhverve retten til at bo i et hus. Efter 10 års afdrag fik man skødet på huset. Husene kunne efter overtagelsen kun sælges til medlemmer af Byggeforeningen.

Efter nedrivningen af de gamle Nyboder - længer, blev der opført 45 rækkehuse i perioden 1870 - 72, i Gernersgade, Krusemyntegade og Sankt Pauls Gade. I følge bogen "Arbejdernes Byggeforenings Virksomhed i 75 aar" kostede husene i gennemsnit 5.800 kr.

Ejeren boede på 1. sal, da lejligheden her havde lidt større køkken. Stueetagen lejede man ud for at få lidt indtægt. 2. sal var i begyndelsen tørreloft, men blev hurtigt ændret til beboelse. Her kunne bo endnu en familie, eller dem på 1. sal kunne få lidt ekstra plads.

Husene havde indlagt vand og gas. I starten var der fælles lokum i gården, som natmanden kom en gang om ugen og hentede, og bar gennem gangen i stueetagen. Senere kom der elektricitet og badeværelse. I dag er disse byggeforenings huse blevet meget eftertragtede, da de ligger meget centralt i København og har samtidig stille gader.

Mine oldeforældres liv i Byggeforenings huse

Oldefar og oldemor boede til leje i Krusemyntegade i en stuelejlighed. Den ene side af gaden havde bogstaver indtil 1889. Det gav os lidt problemer, da vi ved Folketællinger kunne se de boede i I, men ved sønnen Theodors døb i 1875 stod Krusemyntegade 1 i Kirkebogen, for at gøre forvirringen komplet.

Efter meget søgning ud fra matrikelnummer, har vi fundet ud af, det er nr. 8 i dag. I Politiets Registerblade står Arbejdernes Byggeforening som ejer af huset, med familien Niels Christian Jensen på 1. sal. Niels Christian Jensen var Edwards kollega og ansat på Amalienborg som biløber. En biløber er en staldfunktionær, der passede hestene samt karetkørslen og ridning. Indtil ca. 1900 løb biløberne foran og ved siden af hestene, når de kongelige kørte paradekørsel i karet.

I nabohuset nr. H (nr. 10) boede Andreas og Caroline Thulstrup i stuen. I 1881 købte de huset og flyttede op på 1. sal, hvor de boede med deres seks børn indtil 1918. Denne familie fik stor betydning for oldefars familie. Mere om det senere.

Mine oldeforældres sidste barn blev født i 1878. Det var en pige, der blev døbt Fernanda, men blev aldrig kaldt andet end Nanda. Vi kan i Politiets Registerblade se, der bor en enke Julie Marie Nielsen, der var født Lund, hos familien. Om det var en, der har hjulpet med hus og børn, kan vi kun gætte på. Edvard var nok ikke så meget hjemme, da han også rejste en del med kronprinsen.

2016 – Krusemyntegade, nr. 8, det gule hus, som i dag er et meget forsømt hus, hvor nummerskilte er faldet af, så man kan se det er nr. I.

På den anden side af Krusemyntegade i nr. 9, flyttede Edwards bror Ludvig ind i 1881, efter han var blevet gift i 1880 med Agnes Whatton. Her blev deres tre børn Philip, Harald og Louise født. I 1886 står Ludvig som ejer af huset.

Arbejdernes Byggeforening opførte i perioden 1873 – 1889 huse i Farimagsgade kvarteret. Husene dér blev kaldt "Kartoffelrækkerne". Navnet kommet af, at der engang var kartoffelmarker, hvor der nu ligger rækkehuse på rad og række som kartoffelmarker.

I 1880 flytter mine oldeforældre hen i de nye huse i J. A. Schwartz Gade 33, 1. hvor oldefar står som ejer. Her boede familien stadig med Julie Marie Nielsen boende hos sig.

J.A. Schwartz Gade, hvor husene er bygget til en pris af 7.200 kr. ligger mellem Øster Farimagsgade og Øster Søgade, lige ned til Sortedams Søen. Her boede oldemor Julies far, tipoldefar Mouritz, da han døde i 1887.

Julies far Mouritz flyttede ind stuelejligheden, efter han var blevet enkemand igen. Efter hans død i 1887 flyttede familien tilbage til Krusemyntegade, denne gang i 9 på 1. sal, som oldefars bror Ludvig ejede. Ludvig var flyttet til Det gule Palæ ved Amalienborg med sin familie, så derfor var lejligheden ledig.

Husene i Krusemyntegade var billigere end dem i Kartoffelrækkerne, og det var lidt tættere på Amalienborg, hvor oldefar havde sin daglige gang. Måske savnede familien også at bo tæt på Nyboder, hvor både Edvard og Julie var vokset op.

Krusemyntegade går mellem Kronprinsessegade og Rigsdagsgade, hvor der ikke er langt til Kastellet, Østre Anlæg og Kongens Have.

Julie Marie Nielsen flyttede sammen med familien til den gamle velkendte gade. Viggo og Theodors fælles konfirmation i 1889, blev holdt i huset i Krusemyntegade. I Politiets Mandtalslister står Edvard i 1892, som ejer af huset efter sin bror.

I stuen boede Niels Peter Jensen med sin familie. Han var hovmester på dampskibet "Løvenørn".

I 2016 var vi på besøg i oldefars byggeforenings hus Krusemyntegade 9, hvor det nu er Tina Hauge og Søren Boesen, der boede her. Vi fik lov til at tage en masse billeder af huset, som de nænsomt har moderniseret og det var blevet meget flot.

Her er den gamle trappe, som er bevaret fra huset blev bygget. Trappen til 1. og 2. sal har først oldefars bror Ludvig med sin familie, og senere mine oldeforældre med deres fire børn løbet op og ned af.

I den dejlige lille solrige gårdhave, som vender mod syd, har der engang også været lokum og pisseare. Nogle af de gamle sten, som gårdhaven har været belagt med, ligger der endnu. Det har været den rene luksus, dengang rækkehusene blev bygget.

Udsigten fra stuen på 1. sal i nr. 9, er der sikkert nok blevet brugt meget tid på at holde øje med, hvem der var i stuen på 1. sal i nr. 10 (det grå hus), for her boede familien Thulstrup med jævnaldrende børn.

To af oldefars søskende blev gift med de børn der boede i nr. 10 på 1. sal. De har kendt hinanden altid og leget sammen på den stille gade, hvor børnene opholdt sig meget. Familien Thulstrup og Klein fik fælles børnebørn.